

Határozatok Tára

JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. december 11.¹

C-293/13. P. és C-294/13. P. sz. egyesített ügyek

**Fresh Del Monte Produce, Inc. és társai
kontra**

Európai Bizottság és társai

„Fellebbezés — Verseny — Kartellek — Összehangolt magatartások — Európai banánpiac — Anya- és leányvállalat közötti gazdasági egység — A Bizottság egyszerű információkéréseinek önkéntes megválaszolása — A bíróságnak a Bizottsággal a közigazgatási eljárás során tanúsított együttműködés miatti csökkentése — A verseny célzott korlátozása — Egységes és folyamatos jogsértés”

Tartalomjegyzék

I	– Bevezetés	4
II	– A jogvita előzményei	4
	A – A Del Monte és a Weichert közötti jogviszonyok	4
	B – A közigazgatási eljárás és a vitatott határozat	5
III	– A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei	7
	A – A felek kérelmei a C-293/13. P. sz. ügyben	7
	B – A felek kérelmei a C-294/13. P. sz. ügyben	8
	C – Az ügyek egyesítése és a tárgyalás	9
IV	– A fellebbezések elemzése	9
	A – A Weichert eljárásban való részvételének elfogadhatóságával kapcsolatos előzetes kérdések	9
	1. A Weichert válaszbeadvány benyújtására való lehetősége	10
	2. A Weichert csatlakozó fellebbezések előterjesztésére való lehetősége	11

¹ — Eredeti nyelv: német.

3. Közbenső következtetés	13
B – A Del Monténak a C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéséről	13
1. Az első, harmadik és negyedik jogalap: a Del Monte és a Weichert közötti gazdasági egység hiánya, a bizonyítási teher, az ártatlanság véelme	13
a) Első jogalap: a gazdasági egység megállapításának kritériumai	13
i) Elfogadhatóság	13
ii) Megalapozottság	14
– A Del Monte által a Weichertre gyakorolt befolyásról (az első jogalap második része)	16
– Az utasítások Weichert általi állítólagos figyelmen kívül hagyásáról (az első jogalap első része)	18
b) Harmadik és negyedik jogalap: a bizonyítási teher és az ártatlanság véelme	20
i) Harmadik jogalap: a bizonyítási teher	20
ii) Negyedik jogalap: az ártatlanság véelme	21
iii) Közbenső következtetés	21
2. Második jogalap: a bizonyítékok elferdítése	21
a) Az elferdítéssel kapcsolatos konkrét kifogásokról	22
i) A társasági szerződés elferdítésével kapcsolatos kifogásról	22
– A kültag vétójogairól	22
– A beltag vétójogairól	23
– A társaság vezetőinek kinevezéséről és cseréjéről	23
– A választottbírói mechanizmusról	24
ii) A néhány további dokumentum elferdítésével kapcsolatos kifogásról	25
– A „hatásköri egyensúlyról”	25
– Más importőrök árképzéssel kapcsolatos észrevételeiről	25
– Egy külső jogtanácsosnak a Del Montéhoz írt leveléről	26
– Egy nemzeti bírósági eljárásban előterjesztett beadványról	27
– A pénzügyi eredmények konszolidálásának elmaradásáról	27
iii) Közbenső következtetés	28
b) A Törvényszéknek a bizonyítékok átfogó értékelésére vonatkozó kötelezettségéről	28

3. Ötödik jogalap: egységes és folyamatos jogsértés	28
C – A Weichert C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezéséről	30
1. Első jogalap: az összehangolt magatartás létezése	30
a) Az ítélet ellentmondásos indokolásával kapcsolatos kifogásról	30
b) A bizonyítékok elferdítésével kapcsolatos kifogásról	31
c) A jövőbe tekintő információcsere hiányával kapcsolatos kifogásról	32
d) Közbenső következtetés	32
2. Második jogalap: a verseny célzott korlátozása	33
a) A releváns jogi kritériumok	33
b) A releváns jogi kritériumok konkrét ügyre való alkalmazása	34
– Az információcsere jellegéről és tárgyáról	34
– Az információcsere gyakoriságáról és rendszerességéről	36
c) Közbenső következtetés	36
3. A C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatos összefoglalás.	37
D – A Bizottság C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéséről	37
1. Első jogalap: a Bizottság információkérdéseinek megválaszolásáról mint a bírságcsökkentés alapjáról	37
2. Második jogalap: a gazdasági egység mint az enyhítő körülmények leányvállalatáról anyavállalatra történő kiterjesztésének feltétele	41
a) Elfogadhatóság	41
b) Megalapozottság	42
3. A C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéssel kapcsolatos összefoglalás	42
E – A Weichertnek és a Del Monténak a C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett két csatlakozó fellebbezéséről: az önvádra kötelezés tilalmának terjedelme	42
V – A bírság újbóli megállapítása	43
VI – Költségek	44
VII – Véggkövetkeztetések	44

I – Bevezetés

1. A jelen fellebbezési eljárás lehetőséget kínál a Bíróság számára, hogy állást foglaljon két olyan problémakörrel kapcsolatban, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak az Európai Bizottság mint versenyhatóság jövőbeli közigazgatási gyakorlata szempontjából.
2. Egyrészt pontosítani kell azokat a jogi feltételeket, amelyek mellett az anyavállalat egyetemlegesen felelősségre vonható a leányvállalata kartelltevékenységéért, ha ez utóbbi esetében *nem* az anyavállalat 100%-os vagy közel 100%-os tulajdonában lévő leányvállalatról van szó.
3. Másrészt tisztázni kell, hogy már akkor meg kell-e állapítani enyhítő körülmény fennállását a bírság kiszámításakor, ha a vállalkozás a közigazgatási eljárásban megfelelően megválaszolja a Bizottság információkérését, vagy csak akkor, ha a vállalkozás saját kezdeményezésére – tehát nemcsak *önként*, hanem *spontán* is – látja el információkkal a Bizottságot.
4. Emellett néhány részletkérdés is felmerül az összehangolt magatartás, a verseny célzott korlátozása, valamint az egységes és folyamatos jogsértés európai versenyjogban használt fogalmaival összefüggésben.
5. Mindezen kérdések egy „banánkartellre” tekintettel merülnek fel, amelynek tagjai az Európai Unió több tagállamában versenyellenes összehangolt magatartásokban vettek részt. Az Európai Bizottság a kartell néhány résztvevőjére többmillió bírságot szabott ki 2008. október 15-i határozatával² az EK 81. cikk (jelenleg EUMSZ 101. cikk) megsértése miatt. A Fresh Del Monte Produce e határozattal szemben indított keresete nyomán az Európai Unió Törvényszéke a 2013. március 14-én hozott ítéletben (T-587/08. sz. ügy)³ jelentős mértékben csökkentette a Bizottság által kiszabott bírságot. Úgy tűnik, hogy ezen elsőfokú ítélet nem szolgált a felek általános megelégedésére, mivel azt jelenleg az eljárás különböző felei részben fellebbezésekkel, részben csatlakozó fellebbezésekkel támadják, amelyekről a Bíróságnak a jelen eljárásban együtt kell döntenie.
6. A C-293/13. P. és C-294/13. P. sz. egyesített ügyekben folytatott jelen eljárás szorosan kapcsolódik a C-286/13. P. sz. ügyben folyamatban lévő fellebbezési eljáráshoz, amely ügyben szintén ma ismertetem az indítványom. Az említett ügyben felvetett jogkérdések mindazonáltal – a verseny célzott korlátozása problémakörének kivételével – egyértelműen különböznek a jelen eljárásban megoldandó kérdésektől.

II – A jogvita előzményei

A – A Del Monte és a Weichert közötti jogviszonyok

7. A Fresh Del Monte Produce vállalatcsoport⁴ a friss és frissen darabolt zöldség és gyümölcs piacán a világ egyik legnagyobb vertikálisan integrált termelője, nagykereskedője és forgalmazója, valamint a feldolgozott zöldség és gyümölcs, lé, italok, snackek és desszertek európai, egyesült államokbeli, közel-keleti és afrikai piacán az egyik legjelentősebb termelő és forgalmazó. Termékeit – többek között a banánt – világszerte a Del Monte márkanév alatt forgalmazza.

2 — Az [EK] 81. cikk[...] szerinti eljárásban (COMP/39.188 – „banán”-ügy) 2008. október 15-én hozott C(2008) 5955 végleges bizottsági határozat (összefoglaló: HL 2009. C 189., 12. o.), a továbbiakban: vitatott határozat.

3 — Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság ítélet (T-587/08, EU:T:2013:129), a továbbiakban: megtámadott ítélet vagy a Törvényszék ítélete.

4 — A továbbiakban: Del Monte.

8. A tényállás megvalósulásának idején az Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG⁵ a német jog szerint alapított betéti társaságként elsődlegesen a banán, az ananász és egyéb egzotikus gyümölcsök észak-európai forgalmazásával foglalkozott. 1994. június 24-től 2002. december 31-ig a Del Monte kültagként közvetve 80%-os részesedéssel rendelkezett a Weichertben. A Del Monte a 100%-os tulajdonában lévő, 1994-ben a Global Reefer Carriers Ltd. nevű leányvállalata segítségével megvásárolt Westeuropa-Amerika-Linie GmbH nevű leányvállalata révén rendelkezett e részesedéssel.⁶ 2002. december 31-ig a Weichert volt a Del Monte márkájú banán kizárólagos észak-európai forgalmazója.

B – A közigazgatási eljárás és a vitatott határozat

9. A Bizottság előtti közigazgatási eljárás tárgya a banánpiacon tevékenykedő több vállalkozásnak (a továbbiakban: részt vevő vállalkozások) – köztük a Weichertnek és a Weicherten keresztül a Del Monténak – az Észak-Európában forgalmazott banánra vonatkozó referenciaárak egyeztetésére irányuló, 2000., 2001. és 2002. évi összehangolt magatartása volt.

10. A Törvényszék megállapításai szerint a banánt rendszerint zölden szállítják hajóval latin-amerikai kikötőkből Észak-Európába, ahol általában hetente egyszer rakják partra azt.

11. A banánt vagy zölden közvetlenül az európai vevőhöz szállítják, vagy érlelik, majd hozzávetőleg egy héttel később szállítják a vevőhöz sárga banánként. Az érlelést végezheti az importőr maga vagy más az importőr nevében, vagy pedig megszervezheti a vevő is. Az importőrök ügyfelei általában érleléssel foglalkozó társaságok vagy kiskereskedelmi láncok.

12. A banánárak az érintett időszak folyamán Észak-Európában heti ciklusokban alakultak a zöld banánra vonatkozó referenciaárak alapján. A sárga banánra vonatkozó referenciaár általában a zöld banánra vonatkozó referenciaár érlelési díjjal növelt összegének felelt meg. A kiskereskedők és a forgalmazók által fizetett árak (az úgynevezett „tényleges árak” vagy „tranzakciós árak”) vagy a hetente – rendszerint csütörtök délutánonként vagy pénteken – folytatott tárgyalásokon, vagy pedig előre meghatározott árazási formulákat tartalmazó szállítási szerződéseken alapultak.

13. A részt vevő vállalkozások olyan, árképzést megelőző kétoldalú megbeszéléseket folytattak, amelyek során megvitatták a referenciaárak hetenkénti megállapítása szempontjából releváns tényezőket, valamint megvitatták, illetve nyilvánosságra hozták az ártendenciákat, vagy útmutatást adtak a következő hetekre vonatkozó referenciaárak tekintetében. Ezekre a megbeszélésekre azelőtt került sor, hogy a részt vevő vállalkozások megállapították volna referenciaáraikat, azaz rendszerint szerdánként, és mind a jövőbeni referenciaárakra vonatkoztak. Az említett kétoldalú megbeszélések a vállalkozásoknak az általuk csütörtök délelőtt meghatározandó referenciaárra vonatkozó magatartásával kapcsolatos bizonytalanságok csökkentésére irányultak.

14. A részt vevő vállalkozások másrészt a referenciaár csütörtök reggeli megállapítását követően kétoldalú megbeszélések során vitatták meg referenciaáraikat. Ez az információcsere lehetővé tette számukra az egyedi referenciaár-képzési döntéseknek a korábbi, árképzést megelőző megbeszélésekre tekintettel történő ellenőrzését és együttműködésük megerősítését.

15. Az említett referenciaárak legalábbis jelzésként, tendenciaként és/vagy útmutatásként szolgáltak a piac számára a banánárak tervezett alakulását illetően. Egyébként bizonyos tranzakciók esetében szerződéses árazási formula alkalmazásával az árak közvetlenül a referenciaárra támaszkodtak.

5 — A továbbiakban: Weichert.

6 — A továbbiakban az egyszerűség kedvéért akkor is a Del Montéra hivatkozom, ha az említett leányvállalatok valamelyikéről van szó.

16. A részt vevő vállalkozások szükségszerűen figyelembe vették a versenytársaktól kapott információkat a saját piaci magatartásuk meghatározásakor, amint azt a Chiquita és a Dole kifejezetten el is ismerte.

17. 2005. április 8-án a Chiquita engedeékenység iránti kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz a 2002. évi engedeékenységi közlemény⁷ alapján. Miután vizsgálatokat folytatott különböző vállalkozásoknál, többek között a Del Monte és a Weichert helyiségeiben, és több információkérést küldött, a Bizottság 2007. július 20-án kifogásközlést intézett több, a banánpiacon tevékenykedő vállalkozáshoz. A közigazgatási eljárás során később lehetővé tették az érintett vállalkozások számára az aktába való betekintést, és 2008. február 4. és 6. között meghallgatták őket. 2008. október 15-én végül a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot.

18. A Bizottság a vitatott határozatban megállapította, hogy több vállalkozás, köztük a Del Monte és a Weichert, megsértette az EK 81. cikket azáltal, hogy a banán referenciaárának összehangolását eredményező összehangolt magatartásban vett részt. Földrajzi szempontból e jogsértés Belgiumot, Dániát, Németországot, Finnországot, Luxemburgot, Hollandiát, Ausztriát és Svédországot érintette.⁸ A Del Monte és a Weichert jogsértésben való részvételének időszakaként a Bizottság a 2000. január 1-jétől 2002. december 31-ig terjedő időszakot határozta meg.⁹

19. A Bizottság véleménye szerint az összehangolt magatartás érzékelhető hatást gyakorolt a tagállamok közötti kereskedelemre, mivel a határokon átnyúló észak-európai banánkereskedelem jelentős mértékű volt, és az összejátszásra irányuló megállapodások a Közösség jelentős területét érintették.

20. A Bizottság úgy találta, hogy a Dole és a Chiquita, illetve a Dole és a Weichert közötti árképzést megelőző megbeszélések befolyásolhatták a gazdasági szereplők által alkalmazott árakat, az árrögzítésre vonatkoztak, továbbá olyan összehangolt magatartást eredményeztek, amelynek célja a verseny korlátozása az EK 81. cikk értelmében.

21. A Bizottság úgy vélte, hogy a megtámadott határozatban leírt valamennyi összejátszásra irányuló megállapodás egységes és folyamatos jogsértésnek minősül, melynek célja a Közösségen belüli verseny korlátozása az EK 81. cikk értelmében. A Bizottság a Chiquitát és a Dole-t felelősnek találta a jogsértés teljes egészében, míg a Weichertet csak a jogsértés azon részében találta felelősnek, melyben részt vett, azaz a Dole-lal való összejátszásra irányuló információcserében.

22. A jogsértésben való részvételük miatt a Bizottság a vitatott határozatban több részt vevő vállalkozásra bírságot szabott ki. A Bizottság a Weichertre és a Del Montéra egyetemlegesen 14,7 millió euró bírságot szabott ki.¹⁰ Az egyetemleges felelősség megállapítása szempontjából a Bizottság véleménye szerint döntő jelentőséggel bírt, hogy a Del Monténak a Weichert beltágjaival közösen lehetősége volt meghatározó befolyást gyakorolni a Weichert ügyvezetésének módjára, és hogy a jogsértés időszakában ténylegesen ilyen befolyást gyakorolt, és ezért a Weichert nem határozhatta meg önállóan a saját piaci magatartását, továbbá a Del Montéval gazdasági egységet alkotott.

23. A vitatott határozattal szemben annak több címzettje első fokon a Törvényszék előtt kért jogvédelmet megsemmisítés iránti kereset útján. A Del Monte 2008. december 31-én indított keresetet, és kérelmeiben a Weichert beavatkozóként támogatta. A Del Monte annyiban lett pernyertes a keresetével, amennyiben a Törvényszék a Del Montéra és a Weichertre a Bizottság által

7 — A kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.), a továbbiakban: engedeékenységi közlemény.

8 — A vitatott határozat 1. cikke.

9 — A vitatott határozat 1. cikkének g) és h) pontja.

10 — A vitatott határozat 2. cikkének c) pontja.

együttesen és egyetemlegesen kiszabott bírság összegét a 2013. március 14-én hozott ítéletében 8,82 millió euróra csökkentette. A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasította, és arra kötelezte a Del Montét, hogy maga viselje saját költségeit, valamint a Bizottság költségeinek háromnegyedét, míg a Weichertnek magának kellett viselnie saját költségeit, a Bizottságnak pedig saját költségei negyedét.

III – A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

24. A Törvényszék ítéletével szemben több fél terjesztett elő fellebbezést, illetve csatlakozó fellebbezést: a C-293/13. P. sz. ügyben a Del Monte 2013. május 24-i beadványával terjesztette elő fellebbezését, a Weichert pedig 2013. augusztus 7-i beadványával csatlakozó fellebbezését; a C-294/13. P. sz. ügyben a Bizottság 2013. május 27-i beadványával terjesztette elő fellebbezését, a Del Monte pedig 2013. augusztus 1-jei beadványával csatlakozó fellebbezését, valamint a Weichert 2013. augusztus 7-i beadványával egy további csatlakozó fellebbezést.

A – A felek kérelmei a C-293/13. P. sz. ügyben

25. A C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésében a Del Monte mint fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a Törvényszék T-587/08. sz. ügyben 2013. március 14-én hozott ítéletét,
- semmisítse meg a vitatott határozatot, amennyiben az a fellebbezőre vonatkozik, és
- kötelezze a Bizottságot az elsőfokú és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

26. A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést, és
- kötelezze a fellebbezőt a költségek viselésére.

27. A Weichert ellenben azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a Del Monte fellebbezését az anyavállalat felelőssége tekintetében,
- adjon helyt a Del Monte fellebbezésének az egységes és folyamatos jogsértés kérdése tekintetében,
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és teljes egészében semmisítse meg a vitatott határozatot,
- másodlagosan, helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, amennyiben az helybenhagyja a vitatott határozatot az egységes és folyamatos jogsértés kérdése tekintetében, és ennél fogva csökkentse a Del Montéra és a Weichertre kiszabott bírság összegét,

továbbá

- kötelezze a Bizottságot az elsőfokú és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

28. A C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezésében a Weichert ezen túlmenően azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet,
- semmisítse meg a vitatott határozatot, valamint
- kötelezze a Bizottságot az elsőfokú és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

29. A Del Monte a csatlakozó fellebbezésre vonatkozó válaszbeadványában lényegében csatlakozik a Weichert kérelmeihez,¹¹ a Bizottság ellenben azt kéri, hogy a Bíróság – a költségek viselésére való kötelezéssel – utasítsa el a csatlakozó fellebbezést.

B – A felek kérelmei a C-294/13. P. sz. ügyben

30. A C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésében a Bizottság mint fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet rendelkező részének 1) pontját,
- hozzon érdemi határozatot a Del Montéval szemben kiszabott bírság 9 800 000 euróban történő megállapításával, valamint
- kötelezze a Del Montét a fellebbezési eljárás költségeinek és a Törvényszék előtti eljárás költségei Bíróság által méltányosnak tartott részben történő viselésére.

31. A Del Monte azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a Bizottság fellebbezését, és
- kötelezze a Bizottságot az eljárás költségeinek viselésére.

32. A Weichert azt kéri, hogy a Bíróság:

- teljes egészében utasítsa el a Bizottság fellebbezését, és
- kötelezze a Bizottságot az elsőfokú és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

33. A C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezésében a Weichert ezen túlmenően azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, amennyiben az megállapítja, hogy a Weichert nem hivatkozhat az önvádra kötelezés tilalmára,
- csökkentse a Del Montéra és a Weichertre egyetemlegesen kiszabott bírságot azon körülményre tekintettel, hogy a Weichert az információkérések megválaszolása révén a kötelezettségeit meghaladó mértékben működött együtt a Bizottsággal,
- semmisítse meg a vitatott határozatot, és
- kötelezze a Bizottságot az elsőfokú és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

11 — A Del Monte mindazonáltal csak annyiban kéri a vitatott határozat megsemmisítését, amennyiben az a fellebbezőre vonatkozik.

34. A Del Monte az e csatlakozó fellebbezésre vonatkozó válaszbeadványában – arra az esetre, ha a Bizottság pernyertesnek minősülne a fellebbezésével – azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, amennyiben annak 839. pontja megállapítja, hogy a hallgatáshoz való jog nem alkalmazható a Bizottság egyszerű információkéréseire;
- az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé, hogy az megvizsgálhassa, hogy a Bizottság által kért információk önvádra köteleztek-e, és ennél fogva csökkenteni kell-e a Weichertre, illetve a Del Montéra kiszabott bírságot, és
- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

35. Ugyanezeket a kérelmeket terjeszti elő a Del Monte is a C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett saját csatlakozó fellebbezésében.

36. A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság – a költségek viselésére való kötelezéssel – utasítsa el mindkét csatlakozó fellebbezést.

C – Az ügyek egyesítése és a tárgyalás

37. A Bíróság második tanácsának elnöke 2014. július 22-i végzésével a C-293/13. P. sz. ügyet és a C-294/13. P. sz. ügyet a szóbeli szakasz lefolytatása és ítélethozatal céljából egyesítette. A Bíróság előtti tárgyalásra 2014. október 9-én került sor.

IV – A fellebbezések elemzése

A – A Weichert eljárásban való részvételének elfogadhatóságával kapcsolatos előzetes kérdések

38. Mielőtt részletesen foglalkoznék a fellebbezéseikben és csatlakozó fellebbezéseikben az eljárás különböző felei által felhozott jogalapokkal, tisztázni kell, hogy elfogadható-e egyáltalán a Weichertnek a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben folyamatban lévő fellebbezési eljárásokban való részvétele. A Bizottság kétségbe vonta ezt.

39. A Bizottság elfogadhatatlansági kifogását annak fényében kell vizsgálni, hogy a Weichert a vitatott határozat címzettjeként elmulasztotta a saját megsemmisítés iránti keresetének az említett határozattal szemben történő benyújtására előírt határidőt.¹² A vitatott határozat ezért a Weicherttel szemben jogerőre emelkedett.¹³

40. A Törvényszék előtti elsőfokú eljárásban a Weichert csak azért vehetett részt, mert a Törvényszék engedélyezte, hogy a Del Monte támogatása végett beavatkozzon. Jóllehet ezen eljárás mód helyessége komolyan kétségbe vonható, a Weichert elsőfokú eljárásba való beavatkozásának jogszerűsége maga nem tárgya a jelen fellebbezési eljárásnak.

12 — A Weichert által benyújtott megsemmisítés iránti keresetet a Törvényszék a határidő elmulasztása miatt mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant jogerősen elutasította (lásd: Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert kontra Bizottság végzés, T-2/09, EU:T:2009:478, és Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert kontra Bizottság végzés, C-73/10 P, EU:C:2010:684).

13 — Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ítélet (C-310/97 P, EU:C:1999:407, 52–57. pont). A jelen ügy e tekintetben alapvetően különbözik a Bizottság kontra Tomkins ügytől (C-286/11 P, EU:C:2013:29), amelyben mind az anyavállalat, mind a leányvállalat külön-külön nyújtott be megsemmisítés iránti keresetet a Bizottság egyik határozatával szemben.

41. Az elsőfokú eljárásban elfoglalt beavatkozói helyzetéből kiindulva a Weichert mind a C-293/13. P. sz. ügyben, mind a C-294/13. P. sz. ügyben részt vett a jelen fellebbezési eljárásban egy-egy válaszbeadvánnyal és ezen túlmenően egy-egy csatlakozó fellebbezéssel. Az eljárásbeli részvétel e két formáját gondosan meg kell különböztetni egymástól.

1. A Weichert válaszbeadvány benyújtására való lehetősége

42. A Bíróság eljárási szabályzatának 172. cikke értelmében a fellebbezés kézbesítésétől számított két hónapon belül a Törvényszék előtti szóban forgó ügyben részt vevő, „a fellebbezésnek való helyt adásban vagy a fellebbezés elutasításában érdekelt” felek válaszbeadványt nyújthatnak be.

43. Főszabály szerint tehát az elsőfokú eljárásban részt vevő, a Weicherthez hasonló beavatkozók is részt vehetnek a fellebbezési eljárásban válaszbeadvány útján, feltéve hogy érdekeltek az eljárás valamely másik fele által előterjesztett fellebbezés sikerében vagy kudarcában.

44. A fellebbezési eljárásban való részvételhez fűződő érdek nem feltétlenül esik egybe azzal az érdekléssel, amelyet az elsőfokú eljárásban valószínűsíteni kell a beavatkozás engedélyezéséhez (a Bíróság alapokmánya 40. cikkének második bekezdése). Ennélfogva a Törvényszék előtti beavatkozás engedélyezéséből nem következik automatikusan a Bíróság előtti fellebbezési eljárásban való részvétel lehetősége. Ellenkezőleg, az ilyen eljárásokban való részvételhez fűződő érdeket minden esetben a konkrét eljárás tárgyára tekintettel kell értékelni. Míg a Törvényszék előtt a vitatott határozat és annak jogszerűsége, addig a Bíróság előtt a megtámadott ítélet és annak jogi okokból való helybenhagyása vagy hatályon kívül helyezése képezi az eljárás tárgyát.

45. Az eljáráshoz fűződő érdekléssel kapcsolatos állandó ítélkezési gyakorlatból kiindulva a fellebbezési eljárásban való részvételhez fűződő érdek akkor áll fenn, ha ezen eljárás alkalmas arra, hogy eredményénél fogva a válaszbeadványt benyújtó félnek előnyt biztosítson.¹⁴ Ezen előnynek nem kell feltétlenül jogi jellegűnek lennie. A helyzettől függően gazdasági vagy eszmei érdek is indokolhatja a fellebbezési eljárásban való részvételt.

46. A jelen eljárásban a Weichert, eltérően attól, ahogyan azt a Bizottság feltételezni tűnik, teljesen nyilvánvalóan érdekelt a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben folyamatban lévő mindkét fellebbezési eljárás kimenetelében. A Weichert szempontjából ugyanis mindkét ügyben komoly jogi és gazdasági következmények kapcsolódnak a Del Monte (C-293/13 P) és a Bizottság (C-294/13 P) fellebbezésének, valamint a Del Monte (C-293/13 P) csatlakozó fellebbezésének sikeréhez, illetve kudarcához.

47. Jóllehet a Weichert főszabály szerint már nem kérdőjelezheti meg a jogsértésben való saját részvételét és bírságfizetési kötelezettségét, mivel maga nem indított keresetet határidőn belül a vitatott határozattal szemben, és e határozat ezért jogerőre emelkedett vele szemben. Elfogadhatatlan tehát a Weichert válaszbeadványaiban és szóbeli észrevételeiben szereplő minden olyan kérelem és érv, amely a vitatott határozat mint olyan megsemmisítésére irányul.

14 — Rendo és társai kontra Bizottság ítélet (C-19/93 P, EU:C:1995:339, 13. pont), Akzo Nobel Chemicals és Akros Chemicals kontra Bizottság ítélet (C-550/07 P, EU:C:2010:512, 23. pont), és Franciaország kontra People's Mojahedin Organization of Iran ítélet (C-27/09 P, EU:C:2011:853, 43. pont).

48. A Bíróság C-293/13. P. sz. ügyben hozandó döntésétől függően azonban a Weichertnek egyedül vagy a Del Montéval egyetemlegesen meg kell fizetnie a megállapított bírságot, minek körében egyetemlegesség esetén belső viszonyukban adott esetben keresetet indíthat a Del Monte ellen a teljes vagy részleges visszafizetés érdekében. A Bíróság C-294/13. P. sz. ügyben hozandó döntésétől függően pedig magasabb vagy alacsonyabb lehet a bírság összege, amelyért a Weichert egyetemleges felelősséggel tartozik. A Weichertnek jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy minden ezzel kapcsolatos jogkérdésben állásfoglalás szülessen, és ez igazolja a Bíróság előtti fellépését.

49. A Weichertnek tehát ennyiben az eljárási szabályzat 172. cikke alapján lehetősége volt arra, hogy mindkét ügyben válaszbeadványt terjesszen elő, és ily módon – még ha a 48. pontban imént említett kérdésekre korlátozva is – részt vegyen a fellebbezési eljárásban.

2. A Weichert csatlakozó fellebbezések előterjesztésére való lehetősége

50. Más a helyzet a Weichert által a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett két csatlakozó fellebbezéssel.

51. Jóllehet a Bíróság eljárási szabályzata 176. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 172. cikke alapján a csatlakozó fellebbezés előterjesztése szintén ahhoz van kötve, hogy a csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél részt vegyen a Törvényszék előtti szóban forgó ügyben, és „[érdekelt legyen] a fellebbezésnek való helyt adásban vagy a fellebbezés elutasításában”.

52. Ez azonban nem elég: a Bíróság alapokmánya 56. cikke második bekezdésének második mondata értelmében az elsőfokú eljárásban részt vevő, nem privilegizált beavatkozó csak akkor nyújthat be fellebbezést, ha őt a Törvényszék megtámadott határozata ezen túlmenően „közvetlenül érinti”. Az alapokmánynak ez az elsődleges jogban rögzített és ezzel a hierarchiában az eljárási szabályzat felett álló rendelkezése értelmét veszítené, ha rövid úton ugyanazzal a tartalommal töltenénk ki, mint „a fellebbezésnek való helyt adásban vagy a fellebbezés elutasításában [való] érdekelt[ség]” követelményét, amely az eljárási szabályzat 172. cikke alapján már egyébként is alkalmazandó.

53. Másképpen közelítve, az elsőfokú eljárásban részt vevő, nem privilegizált beavatkozónak tehát egy további elfogadhatósági feltételnek is meg kell felelnie, ha maga is fellebbezést kíván előterjeszteni a Törvényszék ítéletével szemben.¹⁵ E szigor oka a fellebbező perbeli jogállása, aki az általa felhozott jogalapokkal és jogi érvekkel végső soron részt vehet a Bíróság előtti eljárás tárgyának meghatározásában. Az eljárás egyéb feleinek, akik csak egy már előterjesztett fellebbezésre válaszolnak, nincs erre lehetőségük.

54. Azt az elsőfokú eljárásban részt vevő, nem privilegizált beavatkozót, aki *csatlakozó fellebbezést* kíván benyújtani, ugyanígy közvetlenül kell érintenie a Törvényszék megtámadott határozatának. Az eljárási szabályzatból ugyanis egyrészt nem derül ki olyasmi, ami kifejezetten a csatlakozó fellebbezések tekintetében kevésbé szigorú elfogadhatósági feltételekre utalna, másrészt az alapokmány 56. cikke második bekezdésének második mondata különbség nélkül ugyanúgy alkalmazandó a fellebbezések minden fajtájára, a fellebbezésekre és csatlakozó fellebbezésekre egyaránt.

55. A csatlakozó fellebbezés ugyan járulékos jellegű a fellebbezéshez képest,¹⁶ a csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél számára azonban a fellebbezőhöz hasonlóan lehetővé teszi a Bíróság előtti eljárás tárgyának meghatározásában saját jogalapok és jogi érvek útján való részvételt, különös tekintettel arra, hogy a csatlakozó fellebbezésében felhozott érveket el kell különíteni a válaszbeadványában

15 — Ugyanebben az értelemben: Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ítélet (C-74/00 P és C-75/00 P, EU:C:2002:524, 55. pont).

16 — Lásd az eljárási szabályzat 183. cikkét.

felhozott jogalapoktól és érvektől (az eljárási szabályzat 178. cikkének (3) bekezdése). Ezért a csatlakozó fellebbezés tekintetében is indokolt a „közvetlen érintettség” mint járulékos elfogadhatósági feltétel, amely túllép a pusztán az eljárás eredményéhez fűződő érdek követelményén (az eljárási szabályzat 176. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 172. cikke).

56. Mit jelent azonban konkrétan ezen elfogadhatósági feltétel?

57. A fellebbező, illetve a csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél akkor *érintett közvetlenül* az alapokmány 56. cikke második bekezdésének második mondata értelmében, ha a megtámadott ítélet saját jogállásának vagy saját gazdasági vagy eszmei érdekeinek számára hátrányos változását idézi elő. A megtámadott ítéletnek tehát *anyagi terhet* kell jelentenie számára.

58. A Weichert esetében a jelen ügyekben nem ez a helyzet.

59. A megtámadott ítélet jelentős mértékben csökkentette a Del Montéra és a Weichertre egyetemlegesen kiszabott bírságot. Ez a Weichert számára nem hátrányt, hanem sokkal inkább előnyt jelent.

60. A Weichert elismerten hátrányos helyzetben van és marad annyiban, amennyiben voltaképpen megállapítást nyer az EK 81. cikk megsértésében való részvétele, és – még ha jelentősen alacsonyabb összegben is, de – bírság megfizetésére kötelezik. E hátrány azonban a Weichert tekintetében *nem közvetlenül* a megtámadott ítéletből, hanem a vitatott határozatból ered.

61. A jelen eljárás tárgyát viszont egyes-egyedül a Del Monte jogsértésért való felelőssége képezi. A Törvényszékhez benyújtott megsemmisítés iránti keresetével a Del Monte csak a vitatott határozat 1–4. cikke *rá* (tehát a Del Montéra) *vonatkozó részének* megsemmisítését kérte.¹⁷ Ennélfogva a megtámadott ítélet is csak a Del Monte felelősségével foglalkozik. A Törvényszék abban legfeljebb annyiban foglalkozik a Weichert magatartásával, amennyiben az jelentősséggel bír a Del Monte felelősségének vizsgálata szempontjából.

62. Amennyiben a Weichert vitatnia kívánta volna a Törvényszék előtt a jogsértésért való saját felelősségét, úgy a vitatott határozat címzettjeként – az e problémakörrel kapcsolatban a Bíróság által eddig eldöntött ügyekben¹⁸ részt vevő beavatkozóktól eltérően – kétségtelenül jogosult lett volna a Törvényszékhez saját megsemmisítés iránti keresetet benyújtani (az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének első fordulata). A Weichert azonban nem gyakorolta határidőn belül keresetindítási jogát, és ezért a vitatott határozat jogerőre emelkedett vele szemben. A Weichert e jogerőt – mint már említettem¹⁹ – nem kerülheti meg csatlakozó fellebbezéseknek a vitatott határozat egyéb címzettjei által a saját felelősségük tekintetében indított bírósági eljárásokban való előterjesztése útján.

63. A nem privilegizált beavatkozó az elsőfokú eljárásban való részvételének lehetőségével, csakúgy, mint a Törvényszék elsőfokú határozatának saját fellebbezés útján történő megtámadásához való jogával, nem élhet vissza azt ellensúlyozandó, hogy elmulasztotta benyújtani saját megsemmisítés iránti keresetét. Haszonlesőknek nem áll rendelkezésére a csatlakozó fellebbezés jogorvoslata.

64. A jelen eljárás ritka lehetőséget kínál a Bíróság számára e perjogi finomság tisztázására, amelynek jelzésértékűnek kell lennie a jövőbeli versenyügyekre és általában a fellebbezési eljárásra nézve.

17 — A megtámadott ítélet 46. pontja.

18 — Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ítélet (C-74/00 P és C-75/00 P, EU:C:2002:524, 55–58. pont), és International Power és társai kontra NALOO ítélet (C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P és C-180/01 P, EU:C:2003:534, 51–53. pont).

19 — Lásd a jelen indítvány fenti 47. pontját.

65. Mivel tehát a megtámadott ítélet eljárásjogi értelemben nem érinti közvetlenül a Weichertet, a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett két csatlakozó fellebbezése nem elégíti ki az alapokmány 56. cikke második bekezdésének második mondata szerinti elfogadhatósági követelményeket. A Weichert csatlakozó fellebbezései elfogadhatatlanok.

3. Közbenső következtetés

66. Összefoglalva, a Weichert eljárásban való részvétele tehát csak annyiban elfogadható, amennyiben a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéseket válaszolja meg jogos érdekeinek a Del Montéval egyetemlegesen fennálló felelősségére tekintettel történő megóvása érdekében. Az alapokmány 56. cikke második bekezdésének második mondata értelmében vett közvetlen érintettség hiányában viszont a Weichert nem jogosult a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett két fellebbezés tárgyán túlterjeszkedve saját jogalapokra hivatkozni a megtámadott ítélettel szembeni csatlakozó fellebbezések útján.

B – A Del Monténak a C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéséről

67. A Del Monte C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezése, amely nem kevesebb, mint öt jogalapra hivatkozik, lényegében a Del Monte és a Weichert közötti kapcsolatokkal foglalkozik. Tanácsos az egyes jogalapokat kissé módosított sorrendben vizsgálni.

1. Az első, harmadik és negyedik jogalap: a Del Monte és a Weichert közötti gazdasági egység hiánya, a bizonyítási teher, az ártatlanság véelme

68. A Del Monte azt rója fel a Törvényszéknek, hogy tévesen állapította meg egyetemleges felelősségét a Weichert kartelltevékenységéért. Ezt először az első jogalap keretében kifogásolja az EK 81. cikk (jelenleg EUMSZ 101. cikk) és az 1/2003 rendelet²⁰ 23. cikke (2) bekezdése a) pontjának megsértéseként. Ugyanezen problémakörrel foglalkozik ezen túlmenően a C-293/13. P. sz. ügyben felhozott harmadik és negyedik jogalap is, amelyek ugyanakkor a bizonyítási teher (harmadik jogalap) és az ártatlanság véelme – az *in dubio pro reo* elve – (negyedik jogalap) szemszögéből tárgyalják a Del Monte együttes felelősségének kérdését. Az e jogalapok közötti tartalmi átfedésre tekintettel a következőkben mindhármát egymással összefüggésben vizsgálom.

a) Első jogalap: a gazdasági egység megállapításának kritériumai

69. Első jogalapja keretében a Del Monte kifejti, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy közte és a Weichert között gazdasági egység állt fenn. A Del Monte ezt alapvetően több olyan érveléssel támasztja alá, amelyek a jelen ügy konkrét tényállásával függnek össze, és lényegében a Weichert mint német jog szerint bejegyzett betéti társaság szerkezetére, a Del Monte és a Weichert között létrejött forgalmazási megállapodásra, a Weichert és a Del Monte közötti megbeszélésekre, valamint a Weichert árképzési politikájára vonatkoznak.

i) Elfogadhatóság

70. A Bizottság és – érdekes módon – a Weichert is vitatja ezen érveket, és úgy vélik, hogy azok elfogadhatatlanul megkérdőjelezzik a tényállás és a bizonyítékok Törvényszék általi értékelését.

20 — A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.).

71. A Del Monte ezen első jogalapja valóban rendkívül szűk mezsgyén mozog egyrésről a tényállás és a bizonyítékok értékelésének kérdései, másrésről pedig a tényállás jogi minősítésének problémái között. Míg a Bíróságnak fellebbviteli bíróságként – egy esetleges elferdítéssel kapcsolatos kifogás kivételével – nincs hatásköre a tényállás és a bizonyítékok értékelésére, addig a tényállás jogi minősítését felülvizsgálhatja a fellebbezési eljárásban.²¹ A Bíróság mindenképpen hatáskörrel rendelkezik annak felülvizsgálatára, hogy a Törvényszék helyes jogi kritériumokat vett-e alapul a vitatott határozat jogszerűségének vizsgálatakor, és hogy jogilag helyes következtetéseket vont-e le a megállapított tényállásból.²²

72. A Del Monte első jogalapja tehát csak annyiban elfogadható, amennyiben azt rója fel a Törvényszéknek, hogy figyelmen kívül hagyta a két vagy több társaság közötti gazdasági egység megállapításának európai versenyjogban alkalmazandó jogi kritériumait. A Del Monte érveinek vizsgálatakor mindazonáltal a Bíróságnak ellen kell állnia a kísértésnek, hogy a Törvényszék értékelését a tényállás vagy a bizonyítékok saját értékelésével helyettesítse, amire nem lenne hatásköre. Ha a Bíróság nem kívánja hagyni, hogy a fellebbezési eljárás egyszerű másodfokú eljárássá alakuljon, akkor szigorúan a Törvényszék által megállapított tényállás keretei között kell maradnia.

ii) Megalapozottság

73. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az anyavállalatnak lehet betudni a leányvállalat versenyszabályokat sértő magatartását többek között, ha a leányvállalat – jóllehet külön jogi személyiséggel rendelkezik – nem önállóan határozza meg piaci magatartását, hanem lényegében azokat az utasításokat követi, amelyeket az anyavállalat ad a számára, különös tekintettel az említett két jogi személy közötti gazdasági, szervezeti és jogi kapcsolatokra.²³

74. Más szóval tehát az anyavállalat felelősségre vonható a leányvállalata kartelltevékenységéért, ha a leányvállalat a jogsértés időpontjában anyavállalata meghatározó befolyása alatt állt.²⁴ E szempontból másodlagos, hogy az anyavállalat egyedül vagy más társaságokkal együtt gyakorolt-e ilyen befolyást a leányvállalatra.

75. Jóllehet a Del Monte és a Weichert esetében nem egy klasszikus anyavállalat–leányvállalat viszonyról, hanem inkább a Del Monte és a W. család közötti partnerségről beszélhetünk.²⁵ Az említett kritériumok azonban problémamentesen alkalmazhatók egy ilyen partnerségre is. Ebben az eljárás valamennyi fele egyetértett, és helyesen a Törvényszék is ezen előfeltevésekből indult ki.²⁶

21 — Bizottság kontra Brazzelli Lualdi és társai ítélet (C-136/92 P, EU:C:1994:211, 49. pont), Tanács kontra Zhejiang Xian Chemical Industrial Group ítélet (C-337/09 P, EU:C:2012:471, 55. pont) és Ziegler kontra Bizottság ítélet (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 74. pont).

22 — Sumitomo Metal Industries és Nippon Steel kontra Bizottság ítélet (C-403/04 P és C-405/04 P, EU:C:2007:52, 40. pont), Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ítélet (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 117. pont), Solvay kontra Bizottság ítélet (C-109/10 P, EU:C:2011:686, 51. pont) és Bizottság kontra Stichting Administratiekantoort Portielje ítélet (C-440/11 P, EU:C:2013:514, 59. pont).

23 — Lásd e tekintetben különösen: Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ítélet (48/69, EU:C:1972:70, 132–135. pont), Geigy kontra Bizottság ítélet (52/69, EU:C:1972:73, 44. pont), és Europemballage és Continental Can kontra Bizottság ítélet (6/72, EU:C:1973:22, 15. pont); újabban lásd többek között: ETI és társai ítélet (C-280/06, EU:C:2007:775, a 49. ponttal összefüggésben értelmezett 39. pont), Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 58. pont), Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság ítélet (C-628/10 P és C-14/11 P, EU:C:2012:479, 43. pont) és Areva kontra Bizottság ítélet (C-247/11 P és C-253/11 P, EU:C:2014:257, 30. pont).

24 — Ebben az értelemben: Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60. és 61. pont), Elf Aquitaine kontra Bizottság ítélet (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 56., 63. és 95. pont), Bizottság kontra Stichting Administratiekantoort Portielje ítélet (C-440/11 P, EU:C:2013:514, különösen a 40. és 41. pont) és Areva kontra Bizottság ítélet (C-247/11 P és C-253/11 P, EU:C:2014:257, 32. és 33. pont).

25 — A megtámadott ítélet 72. pontja, valamint a vitatott határozat (382) és (383) preambulumbekzdése.

26 — Lásd különösen a megtámadott ítélet 50–56., valamint 87. és 88. pontját.

76. Mivel a Del Monte nem rendelkezett 100%-os vagy közel 100%-os részesedéssel a Weichertben, a jelen ügyben nem állhatott fenn az a megdönthető vélelem, hogy a Del Monte meghatározó befolyást gyakorolt a Weichertre,²⁷ hanem a Bizottságnak határozottan bizonyítania kellett ezt.²⁸

77. A megtámadott ítéletben a Törvényszék a bizonyítékok alapos megvitatását követően abból indul ki, hogy a Bizottság általi bizonyítás sikeres volt.²⁹ A Törvényszék ezt a jelen ügy különböző, mégpedig alábbi körülményeinek együttes értékelésére alapozza:

- a Del Monte és a W. család közötti, egy német jog szerint bejegyzett betéti társaság formáját öltő kapcsolatok, minek körében a Del Monte ugyan csak kültag volt, de 80%-os részesedéssel és bizonyos vétőjogokkal rendelkezett a társaságban;
- a Del Monte és a Weichert közötti forgalmazási megállapodás, amely a gyakorlatban azzal járt, hogy a Weichertet kizárólag a Del Monte látta el banánnal, és a Weichert cserébe a Del Monte banánjának kizárólagos forgalmazója volt Észak-Európában;
- a Weichert és a Del Monte közötti információáramlás, amelynek keretében a Weichert rendszeresen és részletesen tájékoztatta a Del Montét a mindennapi üzletvezetéséről, valamint
- a Weichert árpolitikájára és ellátására vonatkozó megbeszélések, amelyek keretében a Del Monte és a Weichert intenzíven és olykor viták közepette cserélt eszmét a banán Weichert általi forgalmazásáról és az árának a Weichert általi képzéséről.

78. Mint már említettem, nyilvánvalóan ellentmondana a fellebbezési eljárás értelmének, ha a Bíróság az összes bizonyítékot újból megvizsgálná és azok Törvényszék általi értékelését a sajátjával helyettesítené. A fellebbezési eljárás szakaszában csak annak felülvizsgálatáról lehet szó, hogy a Törvényszék – a megtámadott ítéletben tett, a tényállásra vonatkozó megállapításokból kiindulva – *jogi szempontból* helyes kritériumokat vett-e alapul.

79. Hangsúlyozandó, hogy a gazdasági egység fennállására egybevágó körülmények csoportjából is lehet következtetni, még abban az esetben is, ha – elszigetelten vizsgálva – ezen adatok egyike sem elegendő az ilyen egység fennállásának bizonyításához.³⁰ A konkrét ügy valamennyi releváns körülményének összességét és a Törvényszék által azokból levont következtetéseket is figyelembe kell tehát venni anélkül, hogy – amint arra a Del Monte törekszik – e körülmények némelyikét kiragadva azokra összpontosítsanak.

80. Mivel ezenkívül minden ügy egyedi, az sem játszhat döntő szerepet, hogy a Bíróság vagy a Törvényszék ítélkezési gyakorlatában léteznek-e a jelen ügybeli helyzettel pontosan azonos vagy ahhoz hasonló helyzeteken alapuló precedensek.

81. Ezt előrebocsátva a következőkben a Del Monte azon két kifogásával foglalkozom, amelyekkel egyrészt azt vitatja, hogy meghatározó befolyást gyakorolt volna a Weichertre, másrészt mindenesetre kétségbe kívánja vonni e befolyásgyakorlás eredményességét.

27 — A meghatározó befolyás tényleges gyakorlásának megdönthető vélelméhez lásd például a fenti 24. lábjegyzetben hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

28 — Lásd e tekintetben különösen: Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság ítélet (C-628/10 P és C-14/11 P, EU:C:2012:479, 102., 104. és 105. pont); hasonlóképpen, jóllehet más összefüggésben: AceaElectrabel Produzione kontra Bizottság ítélet (C-480/09 P, EU:C:2010:787, 46. és azt követő pontok).

29 — A megtámadott ítélet 276. pontja.

30 — Knauf Gips kontra Bizottság ítélet (C-407/08 P, EU:C:2010:389, 65. pont).

– A Del Monte által a Weichertre gyakorolt befolyásról (az első jogalap második része)

82. A Del Monte egyrészt vitatja, hogy egyáltalán meghatározó befolyást gyakorolt volna a Weichertre. A Del Monte véleménye szerint azok a körülmények, amelyekből a Bizottság azt a következtetést vonta le a Törvényszék helyeslése mellett, hogy meghatározó befolyás gyakorlására került sor, nem elégítik ki a társaság más társaság kartelltevékenységéért való együttes felelősségének megállapításával szemben támasztott jogi követelményeket. A Del Monte ennek körében „az anyavállalat felelősségének megállapítására szolgáló vizsgálat helytelen értelmezését” rója fel a Törvényszéknek.

83. Azon érvek, amelyekre a Del Monte e kifogást alapozza, lényegében két problémakörhöz rendelhetők: egyrészt annak kérdéséhez, hogy lehetősége volt-e a Del Monténak meghatározó befolyást gyakorolni, másrészt annak kérdéséhez, hogy ténylegesen sor került-e ilyen befolyás gyakorlására.

84. Ami először a *meghatározó befolyás gyakorlásának lehetőségét* illeti, a Del Monte rámutat arra, hogy a W. családdal fennálló – egy német jog szerint bejegyzett betéti társaság jogi formájában megnyilvánuló – partnerség keretében csak kültagként tevékenykedett, ki volt zárva az üzletvezetésből, és egyébként is csak korlátozott beleszólási jogokkal rendelkezett. A Del Monte e tekintetben a német Handelsgesetzbuchból (kereskedelmi törvénykönyv) és a Weichert társasági szerződéséből idéz.

85. Jogi szempontból ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy nem ítéltető meg kizárólag a releváns társasági jog (jogsabályi rendelkezések, valamint társasági szerződésekben foglalt megállapodások) alapján az, hogy valamely társaság a piaci magatartását önállóan határozhatja-e meg, vagy pedig valamely más társaság meghatározó befolyása alatt áll. Jóllehet mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a szervek és a tagok milyen jogkörökkel rendelkeznek. A döntő tényezőt azonban végső soron a gazdasági realitások képezik. A versenyjog ugyanis nem az alakításokat, hanem a vállalkozások tényleges magatartását veszi alapul.³¹

86. Az üzletvezetésből kizárt kültag társasági jogi helyzete önmagában bizonyára nem szolgálhat alapul annak vélelmezéséhez, hogy meghatározó befolyás volt gyakorolható. Mindenképpen elképzelhető azonban, hogy további gazdasági, szervezeti és jogi körülmények még egy egyszerű kültagot is akkora hatalomhoz juttatnak, hogy *de facto* meghatározó befolyást gyakorolhat az érintett társaságra.

87. Pontosan ilyen körülményeket állapított meg a Törvényszék a jelen ügyben.

88. A Törvényszék egyrészt rámutatott a Del Montét a Weichert társasági szerkezetén belül megillető vétőjogokra. E vétőjogok ugyan önmagukban *de iure* még nem alapozzák meg a Del Monte kizárólagos irányítását a Weichert felett. Nem kizárt azonban, hogy azok egyéb körülményekkel együtt *de facto* kizárólagos irányítást eredményeznek.³² A vétőjogok mindenesetre a Del Monte és a W. család általi közös irányítás alapjának tekinthetők, ami az újabb ítélkezési gyakorlat szerint már elegendő lehet a kartelljogi felelősség betudásához.³³

89. Egyébként jogi szempontból nem szükséges, hogy az ilyen vétőjogok a mindennapi üzletvezetési intézkedésekre vagy konkrétan a társaság piaci magatartására vonatkozzanak, hanem elegendő, ha azok teljesen általánosan megfelelő mértékű befolyást biztosítanak az érintett tag számára a társaság legtagabb értelemben vett üzletpolitikájára.³⁴

31 — Lásd ehhez: a nemrég hozott Bizottság kontra Stichting Administratiekantoor Portielje ítélet (C-440/11 P, EU:C:2013:514, különösen a 66–68. pont), valamint az ugyanezen ügyre vonatkozó indítványom (EU:C:2012:763, 71. és 72. pont).

32 — Ebben az értelemben: Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság ítélet (C-628/10 P és C-14/11 P, EU:C:2012:479, 102–105. pont), és Sasol és társai kontra Bizottság ítélet (T-541/08, EU:T:2014:628, 53. és 54. pont).

33 — Dow Chemical kontra Bizottság ítélet (C-179/12 P, EU:C:2013:605), EI du Pont de Nemours kontra Bizottság ítélet (C-172/12 P, EU:C:2013:601) és Avebe kontra Bizottság ítélet (T-314/01, EU:T:2006:266).

34 — Lásd e tekintetben: Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 73. és 74. pont), valamint az ugyanezen ügyre vonatkozó indítványom (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 89–93. pont), továbbá Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet (C-501/11 P, EU:C:2013:522, különösen a 112. pont).

90. A Del Monte vétójogai a Törvényszék megállapításai szerint többek között a költségvetéssel, illetve a beruházási és munkaerő-gazdálkodási tervekkel kapcsolatos fontos taggyűlési határozatokra vonatkoztak.³⁵ Az efféle vétójogok főszabály szerint jelentős mértékű gyakorlati befolyást biztosítanak a tag számára az üzletpolitikára, még ha tisztán jogi szempontból nem teszik is lehetővé számára a mindennapi üzletvezetésben való részvételt.

91. A Törvényszék másrészt kiemelte, hogy a Del Monte kültagként 80%-os részesedéssel rendelkezett a Weichertben. A Törvényszék ebből arra következtetett, hogy a Del Monte komoly gazdasági ösztönzést érezhetett arra, hogy a Weichertre befolyást gyakoroljon.³⁶

92. A Törvényszék harmadrészt hivatkozott a Del Monte és a Weichert közötti forgalmazási megállapodásra, amely a gyakorlatban azzal járt, hogy a Weichertet kizárólag a Del Monte látta el banánnal, és a Weichert cserébe a Del Monte banánjának kizárólagos forgalmazója volt Észak-Európában.³⁷

93. Egy ilyen kizárólagossági viszony, mindenekelőtt az érintett forgalmazó messze legnagyobb tulajdonosaként elfoglalt helyzettel együtt, főszabály szerint mindenképpen alkalmas lehet a gazdasági és szervezeti függőség megteremtésére, és annak lehetővé tételére, hogy az üzletpolitikára meghatározó befolyást gyakoroljon.

94. Annak kérdése, hogy valóban ilyen jellegű függőség állt-e fenn a jelen ügyben a Del Monte és a Weichert között, tisztán ténybeli jellegű, és értékelése ennél fogva kizárólag a Törvényszék feladata. Jogi akadály mindenesetre nem volt a Törvényszék azon következtetésének, hogy a Del Monténak az elsőfokú eljárásban megállapított, a Weicherttel fennálló gazdasági és társasági jogi kapcsolatainak összességére tekintettel lehetősége volt arra, hogy kültagként elfoglalt helyzete ellenére meghatározó befolyást gyakoroljon az említett társaságra.

95. Végeredményben azonban nem szükséges vizsgálni, hogy a Del Monténak jogi szempontból megfelelő lehetősége volt-e arra, hogy meghatározó befolyást gyakoroljon a Weichertre, és hogy a Del Monte *de iure* kizárólagos irányítást gyakorolt-e a Weichert felett, vagy ezt az irányítást a W. családdal kellett megosztania, ha bizonyítást nyer, hogy a Del Monte *de facto* meghatározó befolyást gyakorolt.³⁸

96. A meghatározó befolyás e tényleges gyakorlását illetően a Del Monte a Törvényszék megállapításai szerint folyamatos és részletes tájékoztatást kapott a Weichtertől annak mindennapi banánpiaci tevékenységéről, minek körében e tájékoztatás mértéke jóval meghaladta a Del Montét a társasági szerződés, valamint a forgalmazási megállapodás alapján megillető jogoknak megfelelő mértéket.³⁹ A Del Monte azonban a Törvényszék megállapításai szerint⁴⁰ mindenekelőtt több esetben kifejezetten és közvetlenül utasításokat adott a Weichert által Del Monte márkanév alatt forgalmazott banán forgalmazása és árának képzése tekintetében.⁴¹

35 — A megtámadott ítélet 99. pontja és a vitatott határozat (387) preambulumbekzdése.

36 — A megtámadott ítélet 122., 125. és 130. pontja, valamint a vitatott határozat (387) és (404) preambulumbekzdése.

37 — A megtámadott ítélet 135. pontja és a vitatott határozat (383) preambulumbekzdése.

38 — Lásd e tekintetben: Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-628/10 P és C-14/11 P, EU:C:2012:11, 144., 145. és 154. pont).

39 — A megtámadott ítélet 156–158. pontja, valamint a vitatott határozat (388) és (393) preambulumbekzdése.

40 — A megtámadott ítélet 204., 220. és kiegészítő jelleggel 171., 175., 176. és 185. pontja, valamint a vitatott határozat (389) és (390) preambulumbekzdése.

41 — Az, hogy a Weichert megfelelő mértékben követette-e ezen utasításokat, és azok így „eredményesek” voltak-e, az első jogalap egy külön részének tárgyát képezi, amellyel nyomban foglalkozni fogok (lásd a jelen indítvány lenti 99–110. pontját).

97. Több olyan bizonyíték állt tehát a Törvényszék rendelkezésére, amely alapján, anélkül hogy tévesen alkalmazta volna a jogot, azt a következtetést vonhatta le, hogy a Del Monte ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt a Weichert üzletpolitikájára, sőt közvetlenül beavatkozott a Weichert piaci magatartásába. Ennek körében a Törvényszék alighanem a Del Monte által a Weichertre gyakorolt meghatározó befolyás fennállása különösen közismert jeleinek tekinthette a Del Monte által a banán forgalmazása és az azzal kapcsolatos árképzés tekintetében adott konkrét utasításokat.⁴²

98. Teljesen elképzelhető ugyan, hogy a bizonyítékokat akár a Törvényszék által alkalmazottól eltérő módon is lehetett volna értelmezni. A fellebbviteli bírósággént eljáró Bíróságnak azonban nem feladata, hogy saját értékelésével helyettesítse a bizonyítékok Törvényszék általi szuverén és jogilag kifogástalan értékelését.

– Az utasítások Weichert általi állítólagos figyelmen kívül hagyásáról (az első jogalap első része)

99. A Del Monte másrészt vitatja, hogy eredményesen gyakorolt volna befolyást a Weichertre. A Del Monte lényegében arra hivatkozik, hogy a Weichert a gyakorlatban nem követte a Del Monte minden utasítását, sőt – peres és peren kívüli – jogvitákba bonyolódott a Del Montéval. A Del Monte véleménye szerint a Törvényszék e körülményekre tekintettel nem indulhatott volna ki a Del Monte és a Weichert közötti gazdasági egység fennállásából, illetve nem állapíthatta volna meg, hogy a Del Monte meghatározó befolyást gyakorolt a Weichertre.

100. Mint már említettem, csak akkor állapítható meg, hogy két társaság között gazdasági egység áll fenn, ha az egyik társaság nem önállóan határozza meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében azokat az utasításokat követi, amelyeket a másik társaság ad a számára.⁴³

101. E kritérium azonban nem értelmezhető úgy, hogy az egyik társaságnak kivétel nélkül követnie kell a másik társaság *minden* utasítását, és nem állhatnak fenn nézeteltérések köztük; az említett utasításokat sokkal inkább csak *lényegében* kell követni. Ugyanígy nem kell az egyik társaságnak csírájában elfojtania a másik társaságnak az ő befolyásgyakorlásával szemben megfogalmazott minden tiltakozását és a másik társaság minden jogi követelését ahhoz, hogy demonstrálja befolyását és ezzel a gazdasági egységet.

102. Még a klasszikus vállalatcsoport-szerkezetekben sem ritkák a belső nézeteltérések. Olykor előfordul, hogy az anyavállalat 100%-os vagy közel 100%-os tulajdonában lévő leányvállalatok nem követik az anyavállalatok utasításait, sőt akár rendkívül jelentős utasításokat is megszegnek. Így megszokott, hogy az anyavállalatok megfelelési programok keretében valamennyi leányvállalatukkal szemben úgynevezett megfelelési intézkedéseket fogadnak el, amelyekkel arra szorítják azokat, hogy ne folytassanak versenyellenes üzleti gyakorlatokat. E megfelelési intézkedések – amelyek üzleti életben, de akár a versenyjogban is betöltött jelentősége vitathatatlan – esetleges figyelmen kívül hagyása az ítélkezési gyakorlat szerint semmiképpen nem zárja ki az egyik társaság kartelltevékenységéért való felelősség másik társaságnak való betudását.⁴⁴

103. Ennélfogva a Törvényszék a jelen ügyben jogszerűen indulhatott ki a Del Monte és a Weichert közötti gazdasági egység fennállásából, még ha a Weichert nem követte is a Del Monte minden utasítását, és néhány kérdésben egyébként is jogi követeléseket fogalmazott meg a Del Montéval szemben.

42 — Lásd: Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 89. pont).

43 — Lásd e tekintetben még egyszer a fenti 23. lábjegyzetben hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

44 — Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet (C-501/11 P, EU:C:2013:522, különösen a 144. pont).

104. Meghatározó befolyásról és gazdasági egységről mindazonáltal nem lehet szó akkor, ha komoly jelek utalnak arra, hogy az egyik társaság utasításainak a másik társaság általi figyelmen kívül hagyása volt a főszabály, és azt eredményezte, hogy a piacon az utóbbi független magatartást tanúsított.

105. A Törvényszék ezért teljes mértékben helyesen vizsgálta meg a jelen ügyben rendelkezésére álló bizonyítékokat abból a szempontból, hogy a Weichert *általában véve nem követte-e* a Del Monte utasításait, és a piacon önálló magatartást tanúsított-e.⁴⁵ A Törvényszék ezzel összefüggésben különösen részletesen foglalkozott a Del Monte azon érvelével, hogy a Weichert egyrészt a Dole árszínvonalához való igazodása révén a Del Monte által kívánttól eltérő árpolitikát folytatott, és a Weichert másrészt nem alkalmazta a Del Monte azon új marketingmódszerét, amellyel a Del Monte a banánját állítólag a prémiumszegmensbe kívánta helyezni a Chiquita áraihoz közeli árak elérése érdekében.

106. E körülmények, amennyiben bizonyítást nyernek, valóban komoly valószínűsítő körülmények lehetnek arra nézve, hogy a Del Monte nem gyakorolt (eredményesen) meghatározó befolyást a Weichertre, és így nem állt fenn gazdasági egység e két társaság között.

107. Így hát a jelen fellebbezési eljárásban előterjesztett írásbeli és szóbeli észrevételeiben a Del Monte is folyamatosan azt a benyomást próbálta kelteni, hogy az arra vonatkozó utasításainak és új marketingmódszerének a Weichert általi állítólagos figyelmen kívül hagyása a jogsértés 2000-től 2002-ig terjedő időszaka során bizonyított tény.

108. Ha azonban nemcsak a Del Monte által idézett egyetlen részletet⁴⁶ vesszük figyelembe, hanem a megtámadott ítélet e kérdéskörnek szentelt teljes részét,⁴⁷ akkor kiderül, hogy a Törvényszék semmiképpen nem tekintette bizonyítottnak a Del Monte állításait. Így a Törvényszék kiemeli, hogy a Del Monte „nem szolgáltat bizonyítékot arra, hogy a Weicherttel szembeni elvárásait egyértelműen kifejezte volna”.⁴⁸ A Törvényszék ezenkívül megállapítja, hogy más importőrök nyilatkozatai, amelyekre a Del Monte támaszkodni próbált, valójában cáfolják saját állításait.⁴⁹

109. Tehát a Törvényszék e ténymegállapításai szerint, amelyek – egy esetleges elferdítés megállapításának fenntartása mellett⁵⁰ – kizárólagos jelentőséggel bírnak az első jogalap vizsgálata szempontjából, a fellebbezőnek a Weichert állítólagosan önálló árpolitikájával és a Del Monte új marketingmódszerének Weichert általi figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos érvei esetében pusztán állításokról van szó,⁵¹ amelyeket a Törvényszék egyéb bizonyítékok figyelembevételével semmiképpen nem talált meggyőzőnek.

110. Mindezek alapján e tekintetben nem róható fel a Törvényszéknek a tényállás jogilag helytelen minősítése. A Törvényszék az elsőfokú eljárásban tett ténymegállapításokra tekintettel jogi szempontból semmiképpen nem volt köteles a Del Monte és a Weichert közötti gazdasági egység hiányából kiindulni.

45 — A megtámadott ítélet 208. pontja.

46 — A Del Monte többször hivatkozik a megtámadott ítélet 208. pontjára.

47 — Lásd különösen a megtámadott ítélet 208–215. pontját.

48 — A megtámadott ítélet 210. pontja.

49 — A megtámadott ítélet 211. pontja.

50 — A Del Monte bizonyítékok elferdítésére vonatkozó kifogásával kapcsolatban lásd a jelen indítvány 122–165. pontjában a második jogalap keretében általam kifejtetteket.

51 — A Del Monte kifejezett kérdésekre sem tudott tájékoztatással szolgálni a Bíróság előtti tárgyaláson arról, hogy hol található a megtámadott ítéletben olyan ténymegállapítás, amely alátámasztja állítását, illetve hogy a Törvényszék e tekintetben milyen bizonyítékot hagyott figyelmen kívül.

b) Harmadik és negyedik jogalap: a bizonyítási teher és az ártatlanság véelme

111. A harmadik jogalappal a Del Monte a bizonyítási teher megfordítását rója fel a Törvényszéknek, miközben a negyedik jogalap az ártatlanság véelmén (az *in dubio pro reo* elvén) alapul. E két jogalapban közös az az állítás, hogy a jelen bírósági eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékok nem engednek arra következtetni, hogy a Del Monte meghatározó befolyást gyakorolt a Weichertre, és ezért nem lehet a Del Monténak a Weichert kartelltevékenységéért való együttes felelősségéből kiindulni.

112. Úgy tűnik számomra, hogy ezen érv arra irányul, hogy a Bíróságot jogi kifogások leple alatt a tényállás és a bizonyítékok újraértékelésére ösztönözze, amire a Bíróságnak a fellebbezési eljárásban nincs hatásköre. Az említett két jogalapot ezért elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.⁵²

113. Csak a teljesség kedvéért teszem hozzá, hogy a Del Monte érve tartalmi szempontból sem meggyőző.

i) Harmadik jogalap: a bizonyítási teher

114. A harmadik jogalap keretében a Del Monte arra hivatkozik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megfordította a bizonyítási terhet azáltal, hogy megállapította, bizonyos, a Del Monte által előterjesztett bizonyítékok nem alkalmasak a Weichert Del Montéval szembeni függetlenségének alátámasztására.

115. Konkrétan a Weichert társaságon belüli vétőjogokról,⁵³ a Weichert árképzéséről,⁵⁴ a Weichert által egy nemzeti bíróság előtti jogvitában tett észrevételekről,⁵⁵ valamint a Del Monte és a Weichert eredményei konszolidálásának elmaradásáról⁵⁶ van szó.

116. Helytálló, hogy a Törvényszék kétségbe vonta a Del Monte ezzel kapcsolatos állításának a Weichert Del Montéval szembeni függetlenségét bizonyító erejét. A Del Monte véleményétől eltérően azonban ez nem jár a bizonyítási teher megfordításával. A Törvényszék sokkal inkább teljes mértékben helyesen indult ki abból, hogy a Bizottság viseli a Del Monte jogsértésért való együttes felelőssége bizonyításának terhet.⁵⁷

52 — Lafarge kontra Bizottság ítélet (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 23. pont), Ziegler kontra Bizottság ítélet (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 75. és 76. pont) és FLSmith kontra Bizottság ítélet (C-238/12 P, EU:C:2014:284, 31. pont).

53 — A megtámadott ítélet 113. pontja.

54 — A megtámadott ítélet 208. pontja.

55 — A megtámadott ítélet 237. és 238. pontja.

56 — A megtámadott ítélet 259. és 260. pontja.

57 — A megtámadott ítélet 104. és 221. pontja.

117. A bizonyítási teher ilyen megosztásából kiindulva a Törvényszék minden elé terjesztett bizonyíték bizonyító erejét megvizsgálta. Arra a következtetésre jutott, hogy egyrészt elegendő bizonyíték áll rendelkezésre a Del Monte által a Weichertre gyakorolt meghatározó befolyás mellett, és másrészt, hogy a Del Monte ellenérve nem alkalmas a Bizottság állításának megcáfolására. Ezen eljárás módjilag nem kifogásolható.⁵⁸ Az nem jár a bizonyítási teher megfordításával, hanem azon alapul, hogy főszabály szerint minden félnek magának kell bizonyítania állításait, még mielőtt felmerülne az objektív bizonyítási teher kérdése.⁵⁹

ii) Negyedik jogalap: az ártatlanság vélelme

118. A negyedik jogalap keretében a Del Monte arra hivatkozik, hogy a Törvényszék megsértette az ártatlanság vélelmét (az *in dubio pro reo* elvét),⁶⁰ mivel a valószínűsítő körülményekkel kapcsolatos kétséges helyzet ellenére a Del Monténak a Weichert kartelltevékenységéért való együttes felelősségéből indult ki.

119. E negyedik jogalapra érdemben nem adható más válasz, mint az elsőre. Mint azt fent kifejtettem,⁶¹ a Törvényszék, anélkül hogy tévesen alkalmazta volna a jogot, azt a következtetést vonhatta le az elé terjesztett bizonyítékok összességéből, hogy a Del Monte a jogsértés időszakában meghatározó befolyást gyakorolt a Weichertre, és hogy akkoriban ezért e két társaság egyetlen gazdasági egységet alkotott.

120. Ha elegendő bizonyíték áll rendelkezésre az együttes felelősség megállapításához, nem lehet szó az ártatlanság vélelmének megsértéséről.

iii) Közbenső következtetés

121. A harmadik jogalap tehát ugyanolyan megalapozatlan, mint a negyedik.

2. Második jogalap: a bizonyítékok elferdítése

122. Mivel az első jogalap, mint fent kifejtettem, ugyanolyan megalapozatlan, mint a harmadik és a negyedik, a következőkben a másodikkal foglalkozom, amelyre a Del Monte csak másodlagosan hivatkozik. E jogalap keretében a Del Monte azt rója fel a Törvényszéknek, hogy több tekintetben is elferdített a Del Monte által a Weichertre gyakorolható befolyás lehetőségével összefüggő bizonyítékokat.

58 — Lásd továbbá: Knauf Gips kontra Bizottság ítélet (C-407/08 P, EU:C:2010:389, 80. pont).

59 — Ebben az értelemben: Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 79. és 132. pont), és – az EGK-Szerződés 86. cikkének területéről – Lucazeau és társai ítélet (110/88, 241/88 és 242/88, EU:C:1989:326, 25. pont). Azzal kapcsolatban, hogy minden félnek magának kell bizonyítania állításait, a legkülönbözőbb összefüggésekben lásd továbbá: Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-105/04 P, EU:C:2005:751, 73. pont), T-Mobile Netherlands és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-8/08, EU:C:2009:110, 89. pont), Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 74. pont), és Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-628/10 P és C-14/11 P, EU:C:2012:11, 170. pont).

60 — A Del Monte ezzel összefüggésben az Alapjogi Charta 48. cikkére és az EJE 6. cikkének (2) bekezdésére hivatkozik.

61 — Lásd e tekintetben a jelen indítvány fenti 82–110. pontját.

a) Az elferdítéssel kapcsolatos konkrét kifogásokról

123. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a tényállás vagy a bizonyítékok elferdítésének megállapítása szigorú feltételekhez van kötve. Ilyen elferdítés csak akkor valósul meg, ha a meglévő bizonyítékok értékelése új bizonyítékok felhasználása nélkül is nyilvánvalóan tévesnek tűnik.⁶² Azonnal kijelentem, hogy a Del Monte által emelt elferdítéssel kapcsolatos kifogások egyike sem felel meg még a legkisebb mértékben sem e magas követelményeknek.

124. Ahogyan a Bizottságban és a Weichertben, bennem is az a benyomás alakult ki, hogy a Del Monte csak a bizonyítékok Törvényszék általi értékelésével elégedetlen, és a Bíróságnak most a bizonyítékok egy alternatív olvasatát kívánja sugallni, amely azonban semmiképpen nem meggyőző.

i) A társasági szerződés elferdítésével kapcsolatos kifogásról

125. A Del Monte először több elferdítéssel kapcsolatos kifogást emel azon társasági szerződés vonatkozásában, amellyel a Weichert egy német jog szerint bejegyzett betéti társaság jogi formáját öltötte fel.

– A kültag vétójogairól

126. A Del Monte egyrészt a társasági szerződés 7. §-ának (3) bekezdésére hivatkozik, amely úgy rendelkezik, hogy az aktusok egy bizonyos körét illetően a beltagoknak valamennyi tag előzetes írásbeli hozzájárulását kell kérniük. A Del Monte úgy véli, hogy a Törvényszék elferdítette e kikötést, amikor a megtámadott ítélet 101. pontjában megállapította, hogy „fontos aktusok egész sorát, amelyek szükségképpen hatással vannak – még ha csak közvetetten is – a Weichert irányítására, nem lehetett a kültag beleegyezése nélkül elfogadni”.

127. Ez a kifogás megalapozatlan.

128. A társasági szerződés 7. §-ának (3) bekezdése alapján valamennyi tag hozzájárulását igénylő aktusok a következők voltak: bármely ingatlan vagyontárgy és más vállalkozásokban meglévő bármely részvény, illetve egyéb részesedés eladása és megvétele, a 100 000 német márka (DEM) értéket meghaladó beruházások, a 10 000 DEM összeget meghaladó mértékű, munkavállalóknak nyújtott kölcsön, a Weichert javára nyújtott, a szokásos üzletmenet részét nem képező kölcsön, az ez utóbbi társaság által történő biztosítéknyújtás, a beltagok részére nyújtott bármely javadalmazás és a Weichert számára a havi 10 000 DEM összeget meghaladó rendszeres fizetési kötelezettséget keletkeztető bármely, a beltag vagy beltagok által kötött megállapodás, kivéve a munkaszerződéseket, legalábbis akkor, ha 60 000 DEM-nél kisebb összegű éves bérrel rendelkeztek.

129. Nagyon jól védhető – és semmiképpen nem nyilvánvalóan téves – az efféle ügyleteket „fontos aktusok egész sorá[nak]” tekinteni, és megállapítani, hogy a Del Monte ezzel kapcsolatos vétójoga „szükségképpen hatással [volt] – még ha csak közvetetten is – a Weichert irányítására”⁶³. Az ítélet említett részében, a Del Monte állításától eltérően, nincs szó kifejezetten a Weichert *piaci magatartására* gyakorolt hatásokról. Ilyen hatások megállapítása egyébként az ítélkezési gyakorlat szerint egyáltalán nem is lett volna szükséges.⁶⁴

62 — PKK és KNK kontra Tanács ítélet (C-229/05 P, EU:C:2007:32, 37. pont), Sniace kontra Bizottság ítélet (C-260/05 P, EU:C:2007:700, 37. pont) és Lafarge kontra Bizottság ítélet (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 17. pont).

63 — A megtámadott ítélet 101. pontja (kiemelés tőlem).

64 — Lásd ehhez még egyszer: Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 73. és 74. pont), valamint az ugyanezen ügyre vonatkozó indítványom (C-97/08 P, EU:C:2009:262, 89–93. pont), továbbá Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet (C-501/11 P, EU:C:2013:522, különösen a 112. pont).

– A beltag vétőjogairól

130. A Del Monte másrészt vitatja a megtámadott ítélet 114. pontját, amelyben a Törvényszék kifejti, hogy „a társasági szerződés kikötéseiből nem tűnik ki”, hogy „a beltag [...] a társaság »minden« határozata tárgyában vétőjoggal rendelkezett”. A Del Monte ezzel szemben úgy véli, hogy nincs olyan határozat, amelyet a társaságra kényszeríthetett volna a beltag vétőjával szemben.

131. A Törvényszék vitatott megállapításait a megtámadott ítélet azokat közvetlenül megelőző pontjaival összefüggésben kell értelmezni, és azok a Del Monte egyik érvére adnak választ a társasági szerződés 9. §-a (2) bekezdésének második mondata vonatkozásában.⁶⁵ Az említett kikötés csak bizonyos, az említett szerződés 9. §-ának (4) bekezdésében meghatározott *taggyűlési* határozatokra vonatkozik. A szóban forgó kikötés csak az ott felsorolt határozatokat illetően követelte meg kötelezően a beltag hozzájárulását.

132. Minderre tekintettel mindenképpen védhető és semmiképpen nem tekinthető nyilvánvalóan tévesnek a Törvényszék azon következtetése, hogy a társasági szerződés kikötéseiből nem tűnik ki, hogy a beltag „a társaság »minden« határozata tárgyában” vétőjoggal rendelkezett.

133. Kiegészítésképpen emlékeztetni kell arra, hogy a bizonyítékok esetleges elferdítése csak akkor eredményezi a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését, ha érinthette annak rendelkező részét.⁶⁶ Ezzel összefüggésben jelentőséggel bír, hogy önmagában még a beltagot „a társaság »minden« határozata tárgyában” megillető általános vétőjog sem árulna el semmit arról, hogy a kültag milyen jogi és gyakorlati befolyásolási lehetőségekkel rendelkezett a társaságon belül. A Del Monte semmi olyanra nem hivatkozott, ami a Törvényszéket arra engedte volna következtetni, hogy a beltag a társaságban *egyedül* – a kültag ellenállásával szemben is – végezhetette az irányítást.

134. A kültagnak a társaság kartelltevékenységéért való együttes felelőssége – mint már említettem – egyébként sem feltételezi szükségszerűen, hogy a kültag kizárólagos irányítást gyakorolt; sokkal inkább a beltaggal vagy beltagokkal való közös irányítás esete is a kartelljogi felelősség betudását eredményezheti.⁶⁷

– A társaság vezetőinek kinevezéséről és cseréjéről

135. A fellebbező harmadrészt kifogásolja a megtámadott ítélet 117. pontját, amelyben a Törvényszék elutasítja a Del Monte azon érvét, hogy nem rendelkezett a szükséges hatáskörökkel a Weichert vezetőinek kinevezéséhez, cseréjéhez vagy akár csak azok jelölésének megvétőzásához. A Del Monte a „bizonyítékok elferdítésének” tekinti érvének a Törvényszék általi elutasítását.

136. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy a fellebbezőnek, ha a bizonyítékoknak a Törvényszék általi elferdítésére hivatkozik, pontosan meg kell jelölnie a Törvényszék által elferdített bizonyítékokat, és bizonyítania kell azokat az elemzési hibákat, amelyek a Törvényszéket az értékelése során ezen elferdítéshez vezették.⁶⁸

65 — Lásd a megtámadott ítélet 111–114. pontját.

66 — P & O European Ferries (Vizcaya) és Diputación Foral de Vizcaya kontra Bizottság ítélet (C-442/03 P és C-471/03 P, EU:C:2006:356, 67–69. pont), Sison kontra Tanács ítélet (C-266/05 P, EU:C:2007:75, 70–72. pont), és Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 112. pont).

67 — Lásd e tekintetben a jelen indítvány fenti 88. pontját.

68 — Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 50. és 159. pont), Lafarge kontra Bizottság ítélet (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 16. pont), és Comitato „Venezia vuole vivere” és társai kontra Bizottság ítélet (C-71/09 P, C-73/09 P és C-76/09 P, EU:C:2011:368, 152. pont).

137. A jelen ügyben egyáltalán nem került sor ilyen észrevételek előterjesztésére. A Del Monte elmulasztott megjelölni egy konkrét ügyiratot és részletesen bemutatni, hogy a Törvényszék mennyiben ferdítette el ezen ügyiratot. A második jogalap e része ezért elfogadhatatlan.

138. Egyébként csak vélelmezhető, hogy a Del Monte a társasági szerződés 9. §-a (3) bekezdésének elferdítésére gondol, ugyanis e kikötésre vonatkozik az ítélet vitatott része. Az említett szerződéses kikötésben azonban szó szerint az van kikötve, amit a Törvényszék a megtámadott ítélet 117. pontjában ismertet, mégpedig hogy a társasági szerződés mindennemű módosítása a tagok egyhangú döntését igényli.

139. Mivel a személyes felelősséget viselő tag üzletvezetői jogállását a társasági szerződés 7. §-ának (1) bekezdése kifejezetten rögzítette, e jogállás csak a szerződés módosítása útján és így csak a Del Monte hozzájárulásával volt megszerezhető vagy módosítható. Ezért a Del Monte azon érve, hogy még a társaság vezetőinek kinevezése, illetve cseréje tekintetében sem rendelkezett vétőjoggal, mindenesetre ilyen általános megfogalmazásban hamis volt.

140. Nem lehet tehát szó a bizonyítékok elferdítéséről. Sokkal inkább úgy tűnik számomra, hogy a Del Monte a Bíróságot az elferdítéssel kapcsolatos kifogás leple alatt egyszerűen a tényállás újraértékelésére próbálja ösztönözni, ami a fellebbezési eljárásban elfogadhatatlan.⁶⁹

– A választottbírói mechanizmusról

141. A Del Monte negyedrészt a társasági szerződés 9. §-a (5) bekezdésének elferdítését rója fel a Törvényszéknek, amely a patthelyzetek rendezéséhez egy választottbírói tanács felállítását írta elő a taggyűlésben.⁷⁰

142. A Del Monte konkrétan a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 116. pontjában tett alábbi két kijelentését vitatja:

- A Törvényszék véleménye szerint egyrészt „nem bizonyított az az állítás, miszerint az említett tanácsban a határozatokat egyszerű többséggel hozták, így azok elkerülhetetlenül e család javát szolgálták”.
- A Törvényszék másrészt kifejti, hogy „[m]indenesetre a szóban forgó előny mértékét a taggyűlés konkrét hatásköreire tekintettel, a maga összefüggéseiben kell megítélni”.

143. A társasági szerződés 9. §-ának (5) bekezdését megvizsgálva a Törvényszék e két kijelentésének egyike sem tűnik nyilvánvalóan tévesnek számomra. Ellenkezőleg:

- Az első kijelentéssel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a társasági szerződés 9. §-ának (5) bekezdése semmilyen adatot nem tartalmaz arra nézve, hogy milyen többséggel kapcsolatos követelmények vonatkoztak a választottbírói tanács határozathozatalára. Lehetséges, hogy az egyszerű többséggel történő határozathozatal követelménye a társasági szerződés egyéb kikötéseiből vezethető le. E kikötések elferdítését azonban a Del Monte nem kifogásolta. A Törvényszék kijelentése egyébként azokra a többségekre vonatkozik, amelyekkel ténylegesen *meghozták* a választottbírói tanács határozatait. Magától értetődik, hogy a társasági szerződés valamely kikötése önmagában nem szolgálhat felvilágosítással annak a társaság életében való gyakorlati alkalmazásáról.

69 — Lafarge kontra Bizottság ítélet (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 23. pont), Ziegler kontra Bizottság ítélet (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 75. és 76. pont) és FLSmidth kontra Bizottság ítélet (C-238/12 P, EU:C:2014:284, 31. pont).

70 — E választottbírói mechanizmus működési módját a megtámadott ítélet 115. pontja foglalja össze.

- Ami a második kijelentést illeti, abból csak az derül ki, hogy a Törvényszék a választottbíróági mechanizmusból a W. család számára eredő előnyök mértékét a társasági szerződés egészének összefüggésében vizsgálta és ítélte meg. Nem állapítható meg, és a fellebbező nem hoz fel azzal kapcsolatos érvet, hogy a teljes összefüggés, amelybe a bizonyítékok beágyazódnak, ilyen értékelése mennyiben volt nyilvánvalóan téves.

144. Hozzáteszem, hogy egy választottbíróági tanács formájában működő választottbíróági mechanizmus létezése önmagában egyáltalán nem bizonyítja a Del Monte azon állítását, „hogy a [W.] család végeredményben egyedül döntött a Weichert üzletvezetésének módjáról”. Ugyanis, még ha helytálló is a Del Monte azon állítása, hogy a W. család 3–6 szavazattal rendelkezett az említett tanácsban, ezzel éppen *nem* rendelkezett többséggel, még egyszerű többséggel sem.

ii) A néhány további dokumentum elferdítésével kapcsolatos kifogásról

145. A társasági szerződéstől eltekintve a Törvényszék a Del Monte véleménye szerint néhány további, az ügy iratai között található dokumentum bizonyító erejét is elferdítette. A következőkben röviden e dokumentumokkal foglalkozom.

– A „hatásköri egyensúlyról”

146. A Del Monte egyrészt az elsőfokú eljárásban benyújtott keresetlevelében szereplő saját észrevételeinek „nyilvánvaló elferdítését” kifogásolja,⁷¹ amely keresetlevélben a kültagok és a beltagok közötti „hatásköri egyensúlyról” beszélt. A fellebbező véleménye szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 118. pontjában helytelenül vonta le azt a következtetést a „hatásköri egyensúllyal” kapcsolatos megállapításaiból, hogy a W. család és a Del Monte közös irányítást gyakorolt a Weichert felett, és ezt helytelenül tekintette arra utaló valószínűsítő körülménynek, hogy a Del Monte képes volt a Weichertre meghatározó befolyást gyakorolni.

147. A felek elsőfokú eljárásban előadott érveinek a Törvényszék általi elferdítése – a tényállás és a bizonyítékok elferdítésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatból kiindulva – akkor állapítható meg, ha azokra a Törvényszék nyilvánvalóan téves értelmezéssel vagy értelmükkel ellentétesen hivatkozik.⁷²

148. A jelen ügyben nem lehet erről szó. Jóllehet a Törvényszék a megtámadott ítélet 118. pontjában használta a Del Monte által alkotott „hatásköri egyensúly” fogalmát. Tartalmi szempontból azonban az ítélet említett részében egyáltalán nem a Del Monte érveit ismertette. A Törvényszék sokkal inkább a társasági szerződés bizonyos kikötéseire vonatkozó, az említett pontot közvetlenül megelőző saját megállapításaira utalt vissza,⁷³ és azokból azt a következtetést vonta le, hogy a Del Monte képes volt a Weichertre meghatározó befolyást gyakorolni.

– Más importőrök árképzéssel kapcsolatos észrevételeiről

149. A Del Monte másrészt azt rója fel a Törvényszéknek, hogy a megtámadott ítélet 211–215. pontjában más importőröknek (Chiquita és Dole) a Bizottság információkérésére adott válaszai alapján azt feltételezte, hogy a Weichert referenciaárainak a Dole referenciaáraihoz való hozzáigazítása „a Del Monte elvárásainak is megfelelt”. A Del Monte véleménye szerint a Törvényszék ezáltal elferdítette az említett importőrök észrevételeit.

71 — Konkrétan az elsőfokú eljárásban benyújtott keresetlevél 63. pontjáról van szó.

72 — Lásd e tekintetben: Solvay kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-110/10 P, EU:C:2011:257, 126. és 131. pont), valamint Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványom (C-583/11 P, EU:C:2013:21, 134. pont).

73 — Lásd a megtámadott ítélet 118. pontjának bevezető szavait: „Az előző megfontolásokból következik, hogy a társasági szerződés [...] tükröz [...]”.

150. E kifogás a megtámadott ítélet helytelen, sőt értelmet megváltoztató értelmezésén alapul. Az ítélet említett része ugyanis egy szóval sem állapítja meg vagy akár csak sejteti, hogy a Weichert referenciaárainak a Dole referenciaáraihoz való hozzáigazítása „a Del Monte elvárásainak is megfelelt”. A Del Monte tehát olyan kijelentést tulajdonít a Törvényszéknek, amelyet az ebben a formában egyáltalán nem fogalmazott meg, és ezt a bizonyítékok elferdítésének súlyos vádjával kapcsolja össze.

151. A Törvényszék az ítélet említett részében valójában a Del Monte azon állításaival foglalkozik, amelyek szerint a Weichert teljes önállósággal rendelkezett, maga a Del Monte a Chiquitáéhoz közel álló referenciaárakat szeretett volna, és a Del Monte a Weicherttel szembeni ilyen irányú elvárásait egyértelműen kifejezte.⁷⁴ A Törvényszék az említett részben csupán arra a *közbenső következtetésre* jut, hogy a Chiquita és a Dole Del Monte által hivatkozott észrevételei cáfolják saját állításait.⁷⁵ A Törvényszék a megtámadott ítélet vitatott 211–215. pontjában *nem* von le *végleges* következtetést a Weichert Del Montéval szembeni önállóságát illetően.

152. Ezen túlmenően meg kell jegyezni, hogy a Chiquita és a Dole szóban forgó észrevételei semmiképpen nem voltak annyira egyértelműek, mint azt a Del Monte állítja. Azok, éppen ellenkezőleg, többféleképpen voltak értelmezhetők. Ez különösen igaz a Dole azon észrevételére, amely szerint a Del Monte „nem volt megelégedve a Weichert marketingeredményeivel”, és „láthatólag azért szüntette meg a Weicherttel való kapcsolatát, hogy saját agresszív marketingmódszerét alkalmazza”⁷⁶.

153. Ezen észrevételekből egyrészt – mint arra már fentebb utaltam⁷⁷ – *nem* derül ki egyértelműen, hogy a Dole csak pénzügyi szempontból volt-e elégedetlen a Weicherttel, vagy a marketingmódszer szempontjából is. Másrészt ugyanígy nem derül ki az említett bizonyítékból, hogy utasították-e egyáltalán, és ha igen, mikor, a Weichert vezetését a Del Monte említett új marketingmódszerének alkalmazására. Harmadrészt az sem állapítható meg, hogy e marketingmódszer annak idején valóban a Weichert vezetésének ellenállásán bukott-e meg, vagy egyszerűen csak nem volt alkalmazható a piacon, ahogyan azt a Weichert állítja. A bizonyítékból, amelyet a Törvényszék a Del Monte véleménye szerint elferdített, még az sem derül ki egyértelműen, hogy a Del Monte egyáltalán mikor alakította ki „saját agresszív marketingmódszerét”, majd próbálta azt a gyakorlatba átültetni: még a jogsértés 2000-től 2002-ig terjedő időszaka során, vagy csak 2003-ban, tehát a jogsértés megszűnését követően.

154. Amennyiben a bizonyítékok ésszerűen vezethetnek különböző eredményekre, és a Törvényszék ezek közül az egyik mellett döntött, úgy komolyan nem róható fel neki a bizonyítékok elferdítése. Ez a helyzet a megtámadott ítélet 211–215. pontjában hivatkozott bizonyítékokkal.

– Egy külső jogtanácsosnak a Del Montéhoz írt leveléről

155. A Del Monte harmadrészt egy külső jogtanácsosnak a Del Montéhoz írt 1997. évi levele tekintetében hivatkozik a bizonyítékok elferdítésére. Miközben a Törvényszék a megtámadott ítélet 236. pontjában azt a benyomást kelti, hogy e levelet a Weichert *tagjai egyikének* megbízásából küldték, valójában maga a *társaság* adott megbízást a levélküldésre.

156. Ezzel kapcsolatban nyomban meg kell jegyezni, hogy a Törvényszék a vitatott ítélet említett részében egyáltalán nem foglalkozik az említett levél szerzőjével, hanem csak általános megállapításokat tesz azon kérdéssel kapcsolatban, hogy az a tény, hogy valamely tag jogtanácsoshoz fordul, arra enged-e következtetni, hogy a másik tag irányítást gyakorol a társaság felett. A Del Monte elferdítéssel kapcsolatos kifogása ezért meglehetősen erőltetettnek tűnik számomra.

74 — Lásd a megtámadott ítélet 209. és 210. pontját.

75 — A megtámadott ítélet 211. pontja.

76 — A megtámadott ítélet 214. pontja.

77 — Lásd a jelen indítvány fenti 107–109. pontját.

157. Az említett levél figyelmes átolvasása esetén ezenkívül nyilvánvalóvá válik, hogy az – a Del Monte álláspontjával ellentétben – többértelmű, és semmiképpen nem fejezi ki egyértelműen, hogy kinek a nevében és kinek a megbízásából fogalmaz meg bizonyos tárgyú kijelentéseket. A bevezetésből kiderül ugyan, hogy a levél a társasághoz intézett állásfoglalást tartalmaz.⁷⁸ A további megállapításokat azonban a levél legalább részben W. nevében is, sőt részben kifejezetten W. és a társaság nevében közösen teszi.⁷⁹

158. Ismét egy olyan bizonyítékról van tehát szó, amely széles teret enged a különböző értelmezéseknek. E körülmények között nem vádolható a Törvényszéknek elferdítéssel, amikor a megtámadott ítélet 236. pontjában arról beszél, „hogy valamely tag jogtanácsoshoz fordul annak érdekében, hogy jogainak érvényt szerezzen, és védekezzen egy olyan személlyel szemben, akivel kapcsolatban az a gyanúja, hogy az nem tartja tiszteletben a jogait”.

159. Kiegészítésképpen meg kell jegyezni, hogy a Del Monte egyetlen szóval sem említette, hogy az említett levél bizonyító erejének általa állított elferdítése mennyiben hatott ki a Törvényszék ítéletére. A bizonyítékok esetleges elferdítése azonban csak akkor eredményezi a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését, ha érinthette annak rendelkező részét.⁸⁰ Ezt a jelen esetben konkrétan semmi nem támasztja alá.

– Egy nemzeti bírósági eljárásban előterjesztett beadványról

160. A Del Monte negyedrészt úgy véli a megtámadott ítélet 237. és 238. pontjára tekintettel, hogy a Törvényszék elferdítette egy nemzeti bírósági eljárásban előterjesztett beadvány bizonyító erejét. E beadványban a Weichert azt válaszolja a Del Monte keresetére, hogy a Weichert gazdasági hozzáadott értéke – nevezetesen a beszerzések, a marketing és a logisztika – teljes egészében a beltagoknak volt betudható, a Del Monte szerepe a társaságon belül pedig a vagyoni hozzájárulásra korlátozódott.

161. A Törvényszék ezzel kapcsolatban – érdemben teljes mértékben helytállóan – megjegyezte, hogy a bírósági keresetet nem a Weichert, hanem a Del Monte indította, hogy az a forgalmazási megállapodás megszüntetésével összefüggésben történt, és hogy a bírósági eljárás Del Monte által történő megindítása a vállalkozás gazdasági értékével kapcsolatban nem zárja ki meghatározó befolyás Del Monte általi gyakorlását.⁸¹

162. Nem látom, hogy a Törvényszék hogyan ferdíthette el e megállapításokkal az említett beadványt. A Törvényszék csupán perbeli és gazdasági összefüggésbe helyezte a beadványt, és ebből teljes mértékben védhető – semmiképpen sem nyilvánvalóan téves – következtetéseket vont le a jelen kartelljogi eljárásban fennálló bizonyító erejét illetően.

– A pénzügyi eredmények konszolidálásának elmaradásáról

163. A Del Monte ötödrészt azt kifogásolja a megtámadott ítélet 259. pontjára tekintettel, hogy a Törvényszék helytelenül intézte el a Del Monte és a Weichert eredményei konszolidálásának elmaradását annyival, hogy ez „semmilyen jelentőséggel nem bír[...]”. A Del Monte ezt a bizonyítékok elferdítésének tekinti.

78 — A levél bevezető bekezdése szerint: „We were retained by Interfrucht as legal counsel [...] Interfrucht wishes to stress the following [...]”, minek körében az „Interfrucht” a Weichert cégnevének rövidítése.

79 — Lásd az alábbiakhoz hasonló megfogalmazásokat: „Mr. [W.] instructed us”, „Mr. [W.] never consented”, „Mr. [W.] further wishes to remind you”, valamint „Mr. [W.] and Interfrucht”, illetve „he and Interfrucht”.

80 — P & O European Ferries (Vizcaya) és Diputación Foral de Vizcaya kontra Bizottság ítélet (C-442/03 P és C-471/03 P, EU:C:2006:356, 67–69. pont), Sison kontra Tanács ítélet (C-266/05 P, EU:C:2007:75, 70–72. pont), és Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 112. pont).

81 — A megtámadott ítélet 238. pontja.

164. Ezen érvelés téves. A Del Monte vélheti úgy, hogy a Törvényszék a konszolidáció elmaradásának körülményéből jogilag téves következtetéseket vont le, és figyelmen kívül hagyta az ezzel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot. Ennek azonban a legkevésbé sincs köze a bizonyítékok elferdítéséhez.

iii) Közbenső következtetés

165. Összefoglalásképpen megállapítható, hogy a Del Monte által felhozott, a bizonyítékok elferdítésével kapcsolatos konkrét kifogások egyike sem megalapozott még a legkisebb mértékben sem.

b) A Törvényszéknek a bizonyítékok átfogó értékelésére vonatkozó kötelezettségéről

166. A Del Monte e második jogalap keretében végezettül arra hivatkozik, hogy a Törvényszék elmulasztotta a rendelkezésére álló bizonyítékok átfogó értékelését. A Del Monte véleménye szerint a Törvényszék elferdítette a bizonyítékokat azáltal, hogy minden egyes bizonyítékot csak önmagában vizsgált annak értékelése nélkül, hogy a bizonyítékok a maguk összességében annak megállapítása ellen szólnak-e, hogy a Del Monte meghatározó befolyást gyakorolt a Weichertre, vagy – másodlagosan – hogy a bizonyítékok e tekintetben kétségesek-e (*non liquet*).

167. Úgy tűnik számomra, hogy e kifogás is a megtámadott ítélet rendkívül szelektív olvasatán alapul. Az említett ítélet 266. pontjára vetett egyetlen pillantás elegendő annak megállapításához, hogy a Törvényszék a Del Monte által előterjesztett okirati bizonyítékokat „sem egyenként, sem együttesen” nem tekintette alkalmasnak arra, hogy megkérdőjelezzék a Weichert kartelltevékenysége Del Monténak való betudását. A Törvényszék tehát semmiképpen nem mulasztotta el elvégezni a bizonyítékok átfogó értékelését.

168. Valójában ugyanis – az elferdítéssel kapcsolatos kifogásként való megjelölése ellenére – a Del Monte által emelt kifogás is inkább a tényállás jogilag téves minősítésével kapcsolatos kifogásnak tekintendő. A Del Monte úgy véli, hogy a Törvényszék a rendelkezésére álló bizonyítékok összességéből helytelen jogi következtetéseket vont le a Del Monte és a Weichert közötti gazdasági egység fennállását illetően. Ez a második jogalap keretében emelt utolsó kifogás ennyiben egybevág az első jogalappal, és azt az első jogalappal összefüggésben már ismertetett okokból⁸² el kell utasítani.

3. Ötödik jogalap: egységes és folyamatos jogsértés

169. Ötödik és egyben utolsó jogalapjával a Del Monte arra hivatkozik, hogy a Törvényszéknek meg kellett volna semmisítenie a vitatott határozatot, mert az azt állapította meg, hogy a Dole, a Chiquita és a Del Monte/Weichert egységes és folyamatos jogsértésben vett részt, noha bizonyítást nyert, hogy a Weichertnek nem volt tudomása a Dole és a Chiquita közötti információcseréről.

170. A Del Monte azt rója fel a Törvényszéknek, hogy azt a tényt, hogy a Weichertnek nem volt tudomása a Dole és a Chiquita közötti információcseréről, a jogot tévesen alkalmazva csak enyhítő körülményként értékelte, és ily módon figyelmen kívül hagyta a Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatát.

171. Számomra úgy tűnik, hogy e jogalap a megtámadott ítélet és a Bíróság ítélkezési gyakorlatának téves értelmezésén alapul.

⁸² — Lásd még egyszer a jelen indítvány fenti 82–110. pontját.

172. Az egységes és folyamatos jogsértés koncepciója lehetővé teszi, hogy – akárcsak a tettestársak esetében – a kartell valamennyi résztvevőjének betudhatók legyenek a kartell többi résztvevőjének cselekményei, mégpedig akkor is, ha maguk nem vettek részt aktívan az átfogó kartell minden egyes elemében.⁸³

173. E betudhatóság feltétele elismerten annak bizonyítottsága, hogy az érintett vállalkozás tudott a többi résztvevő jogsértő magatartásairól, vagy e magatartásokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni.⁸⁴

174. Más szóval a cselekmények akkor tudhatók be kölcsönösen, ha a kartell adott résztvevője tudott, vagy neki tudnia kellett arról, hogy saját cselekményei által az átfogó kartellhez csatlakozott, és magatartásával hozzájárult a kartell valamennyi résztvevője által közösen megvalósítani kívánt versenyellenes célok eléréséhez.⁸⁵

175. Ha viszont nem bizonyított, hogy a kartell valamely résztvevője tudott vagy tudnia kellett az egységes és folyamatos jogsértés bizonyos vonatkozásairól, akkor e vonatkozások tekintetében az adott résztvevő nem vonható felelősségre.⁸⁶

176. Természetesen az a körülmény, hogy a kartell valamely résztvevője nem minden vonatkozásról tudott vagy kellett tudnia, mit sem változtat az egységes és folyamatos jogsértés *objektív fennállásán*. E körülmény különösen nem vezethet ahhoz, hogy a Bizottság felmentse e vállalkozást az azon magatartásokért fennálló felelőssége alól, amelyekben nyilvánvalóan részt vett, vagy amelyekért egyértelműen felelősségre vonható.⁸⁷ A különbségek ugyanis csak fokozatbeliek, és mit sem változtatnak azon, hogy az érintett vállalkozás megsértette az EK 81. cikket, még ha nem is tudható be neki az egységes és folyamatos jogsértés valamennyi eleme.⁸⁸

177. Összefoglalva tehát, az adott cselekmények átfogó kartellhez viszonyított körét és súlyát a bírság kiszámítása keretében a kartell minden egyes résztvevője tekintetében egyedileg kell figyelembe venni.⁸⁹

178. A Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot e szabályok jelen ügybeli alkalmazásakor.

179. A Törvényszék elismerte, hogy a Weichertnek nem volt tudomása a Dole és a Chiquita közötti információcseréről, és tudnia sem kellett azokról. A Törvényszék teljes mértékben helyesen tekintett el például attól, hogy e körülmény alapján kétségbe vonja az egységes és folyamatos jogsértés fennállását. A megtámadott ítélet sokkal inkább helyesen összpontosított kizárólag a Weichertet érintő jogkövetkezményekre, és állapította meg, hogy a Weichert *nem* tehető a jogsértés egészéért felelőssé, míg a Dole és a Chiquita igen, és rá ezért alacsonyabb összegű bírságot kellett kiszabni.⁹⁰

83 — Lásd: Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ügyre vonatkozó indítványom (C-441/11 P, EU:C:2012:317, 34. pont).

84 — Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 83., 87. és 203. pont), Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 83. pont), és Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 43. és 44. pont); hasonlóképpen a Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408) 143. pontja is, amely pont a „jogellenes kezdeményezés hallgatóságos jóváhagyás[át]” említi, amely a „részesség” és a „jogsértésben való részvétel passzív módj[ának]” megállapítását eredményezi.

85 — Lásd: Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ügyre vonatkozó indítványom (C-441/11 P, EU:C:2012:317, 36. pont); ugyanebben az értelemben: Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 87. pont).

86 — Ebben az értelemben: Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 44. pont).

87 — Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45. pont).

88 — Ebben az értelemben: Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ügyre vonatkozó indítványom (C-441/11 P, EU:C:2012:317, 33. pont).

89 — Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 90. pont), Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 86. pont), és Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45. pont).

90 — A megtámadott ítélet 646. és 649. pontja; lásd továbbá a vitatott határozat (258) és (476) preambulumbekendését.

180. Elismerten meglepő némileg, hogy a Törvényszék ezzel összefüggésben – a Bizottság vitatott határozatbeli szóhasználatából kiindulva – a Weichert javára szóló „enyhítő körülmények[ről]” beszél. Valójában ugyanis egyszerűen a Weichert csekélyebb mértékű részvétele indokolja a csekélyebb mértékű szankciót. Pontosan ebből indul ki végeredményben a Törvényszék is, amikor megállapítja, hogy a bírság alapösszege a Weichert esetében azért lett alacsonyabb, mert e vállalkozás nem tudott a Chiquita és a Dole között zajló, árképzést megelőző megbeszélésekről, illetve azokat ésszerűen nem láthatta előre.

181. E körülmények között az ötödik jogalapot el kell utasítani.

C – A Weichert C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezéséről

182. A Weichert C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezése – mint azt fent bemutattam⁹¹ – elfogadhatatlan, mivel nem felel meg a Bíróság alapokmánya 56. cikke második bekezdésének második mondata szerinti követelményeknek. Annak megalapozottságával kapcsolatban ezért a következőkben csak másodlagosan foglalkozok állást.

1. Első jogalap: az összehangolt magatartás létezése

183. A Weichert elsőként a Törvényszéknek a Weichert és a Dole közötti összehangolt magatartás létezésével kapcsolatos megállapításait kifogásolja a C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezésében. A Weichert véleménye szerint nem lehet szó összejátszásra irányuló magatartásról az említett két vállalkozás között, mert a Weichert csupán egy követő volt, aki minden esetben egyoldalúan igazodott a Dole referenciaáraihoz.

184. Ezzel összefüggésben a Weichert összesen három kifogást emel a megtámadott ítélettel szemben, amelyekkel a következőkben egyesével foglalkozom.

a) Az ítélet ellentmondásos indokolásával kapcsolatos kifogásról

185. A Weichert egyrészt ellentmondásosnak véli a megtámadott ítélet indokolását, mivel annak 580. pontja egyfelől tagadja, hogy követő magatartására utaló jelek állnának fenn, 847. pontja viszont másfelől éppen e követő magatartást véli lehetségesnek.

186. Az a kérdés, hogy a Törvényszék ítéletének indokolása ellentmondó vagy hiányos-e, jogi kérdésnek minősül, és mint ilyenre, a fellebbezés keretében lehet rá hivatkozni.⁹²

187. A jelen ügyben a Törvényszék a megtámadott ítélet 580. pontjának utolsó mondatában megállapítja, hogy a Chiquita bizonyos – az említett pontban részletesen taglalt –, a közigazgatási eljárásban tett nyilatkozata nem elegendő azon állítás megalapozásához, amely szerint „a Weichert minden héten megvárta, hogy tudomást szerezzen a Dole áráról, mielőtt saját referenciaárát ugyanazon a szinten rögzítette volna”.

188. A Törvényszék ezzel szemben azt állítja a megtámadott ítélet 847. pontjában, hogy a Chiquita ugyanezen nyilatkozata „alapján arra is lehetett következtetni, hogy a Weichert a Dole árpolitikájával kapcsolatban pusztán követő magatartást tanúsított”.

91 — Lásd a jelen indítvány fenti 50–65. pontját.

92 — FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-120/06 P és C-121/06 P, EU:C:2008:476, 90. pont), Masdar (UK) kontra Bizottság ítélet (C-47/07 P, EU:C:2008:726, 76. pont) és Melli Bank kontra Tanács ítélet (C-380/09 P, EU:C:2012:137, 41. pont); ugyanebben az értelemben már: Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 190. és 202. pont).

189. Még ha a megtámadott ítélet e két pontja első pillantásra bizonyos mértékben ellentmondani látszik is egymásnak, közelebbről szemügyre véve azokat mégsem tartalmaznak belső ellentmondást. A Törvényszék ugyanis az ítélet mindkét részében – még ha teljesen eltérő összefüggésben is – a Chiquita egy és ugyanazon, a közigazgatási eljárásban tett nyilatkozatának bizonyító erejével foglalkozik. A Törvényszék továbbá végül mindkét esetben abból indul ki, hogy az említett nyilatkozatnak viszonylag gyenge a jellegéből adódó bizonyító ereje.

190. Éppen gyenge bizonyító ereje miatt nem tulajdonított a Törvényszék összességében jelentős bizonyító erőt a Chiquita érintett nyilatkozatának a Dole és a Weichert közötti összehangolt magatartás létezése vagy nemlétezése szempontjából: így a Törvényszék a megtámadott ítélet 580. és 581. pontjában egyrészt elutasította, hogy *mentő bizonyítékként* úgy értékelje a Chiquita nyilatkozatát, hogy a Weichert csak követő volt a Dole-hoz képest. Másrészt a Törvényszék azonban a megtámadott ítélet 847–853. pontjában azt is tagadta, hogy az említett nyilatkozat *terhelő bizonyítékként* lenne használható a Weichert és a Dole közötti kétoldalú kapcsolatok versenyellenes jellege szempontjából.

191. A Törvényszéket a Bíróság alapokmánya 53. cikkének első bekezdésével összefüggésben értelmezett 36. cikke alapján terhelő indokolási kötelezettség megsértése tehát nem állapítható meg.

192. Teljesen általánosan egyébként is leszögezhető, hogy a Törvényszéknek nem az egyes bizonyítékokkal való bánásmódját, hanem inkább *ítéletét* kell indokolnia. Még ha – az általam fent kifejtettekkel ellentétben – nem is tekintenénk teljes mértékben következetesnek a megtámadott ítélet 580. és 847. pontjának megfogalmazását, a Törvényszéknek az előtte folyamatban lévő keresetről hozott tulajdonképpen döntése mégis egyértelműen és ellentmondásmentesen van megindokolva, mégpedig úgy, hogy versenyellenes célú összehangolt magatartás valósult meg, amelyben a Weichert részt vett.⁹³

193. A Weichert indokolással kapcsolatos kifogása tehát nem megalapozott.

b) A bizonyítékok elferdítésével kapcsolatos kifogásról

194. A Weichert másrészt a bizonyítékok elferdítését rója fel a Törvényszéknek. A megtámadott ítélet 580. pontjában szereplő megállapítás, amely szerint a Chiquita nyilatkozata nem elegendő a Weichert csupán követő szerepének bizonyításához, elferdíti a bizonyítékokkal kapcsolatos egyértelmű helyzetet. A Weichert ezt a megtámadott ítélet 847. pontjával összefüggésben történő értelmezésből kívánja levezetni, amely pontban a Törvényszék – mint már említettem – megállapítja, hogy a Chiquita említett nyilatkozata alapján „arra is lehetett következtetni, hogy a Weichert a Dole árpolitikájával kapcsolatban pusztán követő magatartást tanúsított”.

195. Mint már említettem, a tényállás vagy a bizonyítékok elferdítésének megállapítása szigorú feltételekhez van kötve. Ilyen elferdítés csak akkor valósul meg, ha a meglévő bizonyítékok értékelése új bizonyítékok felhasználása nélkül is nyilvánvalóan tévesnek tűnik.⁹⁴ Nem áll fenn ellenben elferdítés akkor, ha a tények és a bizonyítékok ésszerűen vezethetnek különböző eredményekre, és a Törvényszék ezek közül az egyik mellett döntött.

93 — Lásd különösen a megtámadott ítélet 583–585. és 788. pontját.

94 — PKK és KNK kontra Tanács ítélet (C-229/05 P, EU:C:2007:32, 37. pont), Sniace kontra Bizottság ítélet (C-260/05 P, EU:C:2007:700, 37. pont) és Lafarge kontra Bizottság ítélet (C-413/08 P, EU:C:2010:346, 17. pont).

196. A jelen ügyben ez utóbbi a helyzet. A Chiquita szóban forgó, a közigazgatási eljárásban tett nyilatkozatából nem derül ki egyértelműen, hogy a Weichert csupán követőként egyoldalúan vette-e át a Dole referenciaárait, vagy pedig a Dole-lal versenyellenes célú összehangolt magatartásba bonyolódott. A Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a Chiquita nyilatkozata nem támasztja alá a követő magatartásra vonatkozó állítást.⁹⁵ E következtetés jól védhető volt a Weichert és a Dole kapcsolatára vonatkozó említett nyilatkozat gyenge bizonyító erejére tekintettel; a Törvényszék e következtetése semmiképpen nem volt *nyilvánvalóan téves*.

197. A bizonyítékok elferdítésével kapcsolatos kifogás tehát megalapozatlan.

c) A jövőbe tekintő információcsere hiányával kapcsolatos kifogásról

198. A Weichert végezetül azt állítja, hogy a jelen ügyben egyszer sem került sor a Dole és a Weichert közötti, saját *jövőbeni* piaci magatartásukra vonatkozó információcsere tényének megállapítására. A Weichert véleménye szerint emiatt sem állapítható meg versenyellenes összehangolt magatartás a két vállalkozás között.

199. Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a tényállás és a bizonyítékok értékelése kizárólag a Törvényszék feladata, és a Bíróság fellebbviteli bíróságként – egy esetleges elferdítéssel kapcsolatos kifogás kivételével – nem rendelkezik hatáskörrel erre.⁹⁶ A Weichert érve arra irányul, hogy a tényállás újraértékelésére ösztönözze a Bíróságot, és ezért mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

200. Csak a teljesség kedvéért mutatok rá arra, hogy a Weichert állításával ellentétben a megtámadott ítélet több részében is megállapítást nyer a Dole és a Weichert közötti, jövőbeni piaci magatartásukra vonatkozó információcsere ténye.⁹⁷

201. Egyébként az is lényegtelen, hogy csak egy vállalkozás informálja versenytársait egyoldalúan tervbe vett piaci magatartásáról, vagy minden részt vevő vállalkozás kölcsönösen informálja egymást megfontolásairól és szándékairól. Mivel ha már egy vállalkozás kibújik a fedezékből, és jövőbeli üzletpolitikájára vonatkozó bizalmas információkat oszt meg versenytársaival, ezáltal minden résztvevő számára csökken a jövőbeli piaci történésekkel kapcsolatos bizonytalanság, és a verseny csökkenésének és köztük az összejátszásra irányuló magatartásnak a veszélye alakul ki.⁹⁸

202. Nem szükséges tehát vizsgálni, hogy a Dole és a Weichert az árképzést megelőző megbeszéléseik keretében kölcsönösen ellátták-e egymást a jövőbeni piaci magatartásukra vonatkozó információkkal, vagy a Dole csak egyoldalúan szolgáltatott ilyen információkat a Weichert számára, fordítva – a Weichert a Dole számára – azonban nem. Az EK 81. cikk (jelenleg EUMSZ 101. cikk) által tiltott versenyellenes célú összehangolt magatartás létezésén ez mit sem változtatna.

d) Közbenső következtetés

203. A C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezése keretében a Weichert által hivatkozott első jogalap tehát teljes egészében megalapozatlan.

95 — A megtámadott ítélet 850. és 851. pontja.

96 — San Marco kontra Bizottság végzés (C-19/95 P, EU:C:1996:331, 39. és 40. pont) és Bizottság kontra Schneider Electric ítélet (C-440/07 P, EU:C:2009:459, 103. pont), valamint Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 84. pont); hasonlóképpen: MasterCard és társai kontra Bizottság ítélet (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 60. pont).

97 — Lásd különösen a megtámadott ítélet 583–585., valamint 362. pontját.

98 — Lásd: T-Mobile Netherlands és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-8/08, EU:C:2009:110, 54. pont).

2. Második jogalap: a verseny célzott korlátozása

204. A Weichert a C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezésében másrészt azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a jelen ügyben tévesen indult ki a verseny célzott korlátozásából. A Weichert véleménye szerint a Törvényszék csak „általánosságban kijelentette”, hogy az árképzést megelőző megbeszélések már jellegükénél fogva káros hatással vannak a versenyre, és elmulasztotta azoknak a verseny korlátozására való konkrét alkalmasságát az adott jogi és gazdasági összefüggésben értékelni.

205. Felületesen vizsgálva arra a következtetésre lehetne jutni, hogy a Weichert ezzel az érvel – megengedhetetlen módon – arra akarja ösztönözni a Bíróságot, hogy fellebbviteli bíróságként a saját értékelésével helyettesítse a tényállás és a bizonyítékok Törvényszék általi értékelését. A Bíróságnak azonban a jelen ügyben valójában azt kell vizsgálnia, hogy a Törvényszék a tényállás és a bizonyítékok értékelése során helyes kritériumokat és elveket vett-e alapul. E tekintetben olyan jogkérdésről van szó, amelyet a Bíróság fellebbviteli bíróságként felülvizsgálhat,⁹⁹ és amely a közelmúltban hozott CB kontra Bizottság ítélet¹⁰⁰ fényében különös jelentőséggel bír.

206. Előre jelzem, hogy a Törvényszék a jelen ügyben rendkívül alaposan foglalkozott a piac sajátos körülményeivel és az azokkal kapcsolatban felhozott érvekkel, és rendkívül érthető módon indokolta, hogy a részt vevő vállalkozások közötti információcsere már jellegénél fogva miért tekintendő úgy, hogy káros a rendes verseny megfelelő működésére. A jelen ügy ebben alapvetően eltér az említett CB kontra Bizottság ügytől.

a) A releváns jogi kritériumok

207. Az EK 81. cikk (jelenleg EUMSZ 101. cikk) alkalmazási körében a vállalkozások magatartásának versenyellenes jellege nemcsak e magatartás hatásaiból, hanem annak céljából is eredhet. Ez egyformán vonatkozik a megállapodásokra, a döntésekre és az összehangolt magatartásokra.¹⁰¹

208. Nem minden, versenytársak közötti információcsere irányul szükségképpen arra, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében megakadályozza, korlátozza vagy torzítsa a belső piacon belüli versenyt.¹⁰²

209. Azt, hogy az ilyen információcsere már jellegénél fogva elegendő károssági fokot mutat-e a verseny tekintetében ahhoz, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében vett cél általi versenykorlátozásnak kelljen tekinteni, a tárgyára, az általa elérni kívánt célkitűzésekre, valamint arra a gazdasági és jogi háttérre tekintettel kell mérlegelni, amelybe ezen információcsere illeszkedik.¹⁰³ A háttér értékelése keretében figyelembe kell venni továbbá az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az adott piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is.¹⁰⁴ A felek szándékai szintén figyelembe vehetők az értékeléskor, noha azok nem szükséges elemek.¹⁰⁵

99 — Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 125. pont), Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ítélet (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 117. pont), és Bizottság kontra Stichting Administratiekantoort Portielje ítélet (C-440/11 P, EU:C:2013:514, 59. pont).

100 — C-67/13 P, EU:C:2014:2204.

101 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 24. pont).

102 — Lásd e tekintetben: T-Mobile Netherlands és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-8/08, EU:C:2009:110, 37. pont).

103 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 27. pont); ugyanebben az értelemben: Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160, 37. pont) és CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. pont).

104 — Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160, 36. pont) és CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. pont).

105 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 27. pont), Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160, 37. pont), és CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 54. pont).

210. Ha az imént említett kritériumokat alapul véve az derül ki, hogy a versenytársak közötti információcsere már jellegénél fogva úgy tekinthető, hogy káros a rendes verseny megfelelő működésére – hogy tehát, másképpen kifejezve, önmagában elegendő károssági fokot mutat a verseny tekintetében –, akkor nem szükséges megvizsgálni és figyelembe venni az információcsere versenyre gyakorolt konkrét hatásait.¹⁰⁶ Ebben az esetben csak az szükséges, hogy az információcsere ténylegesen képes legyen arra, hogy a belső piac keretében megakadályozza, korlátozza vagy torzítsa a versenyt.¹⁰⁷

211. Ezen túlmenően a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint megdönthető vélelem, hogy az összehangolásban részt vevő és a piacon továbbra is tevékenykedő vállalkozások piaci magatartásuk meghatározásánál figyelembe veszik a versenytársaikkal kicserélt információkat; ennek ellenkezőjét az érintett vállalkozásnak kell bizonyítania.¹⁰⁸

b) A releváns jogi kritériumok konkrét ügyre való alkalmazása

212. A Weichert álláspontjával ellentétben nem látok arra utaló jeleket, hogy a Törvényszék a jelen ügyben helytelenül alkalmazta volna vagy túlságosan felületesen vizsgálta volna az imént bemutatott jogi kritériumokat.

213. Teljesen általánosan úgy tűnik számomra, hogy a Weichert összemosza a versenyellenes cél és a versenyellenes hatás megállapításával szemben támasztott követelményeket, amikor – mint már az elsőfokú eljárásban – kifejti, hogy a Törvényszéknek figyelembe kellett volna vennie „a kifogásolt magatartásnak az európai banánpiacra gyakorolt gazdasági hatásait”. Erre ugyanis az EK 81. cikk (jelenleg EUMSZ 101. cikk) keretében nincs szükség valamely magatartás céljának értékeléséhez, hanem csak a magatartás hatásának (hatásainak) értékeléséhez.¹⁰⁹

– Az információcsere jellegéről és tárgyáról

214. A Weichert először konkrétan azt állítja, hogy a referenciaárakra vonatkozó információcsere nem tekinthető jellegénél fogva versenyellenesnek.

215. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az információcsere nem csak akkor versenyellenes célú, ha közvetlenül a részt vevő vállalkozások által a piacon alkalmazott árakra vonatkozik. Ahogyan azt ugyanis a Bíróság már megállapította, az EK 81. cikk (jelenleg EUMSZ 101. cikk) a piac szerkezetének, ezáltal pedig magának a versenynek a védelmére is irányul.¹¹⁰ Ezért az összehangolt magatartás versenyellenes célja fennállásának megállapítása nem tehető függővé annak megállapításától, hogy e magatartás közvetlen kapcsolatban áll a fogyasztói árakkal.¹¹¹ Ugyanígy nem

106 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 29. és 30. pont); ugyanebben az értelemben: Football Association Premier League és társai ítélet (C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 135. pont), Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160, 34. pont), és CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49–52. pont és az 57. pont vége).

107 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 31. és 43. pont); ugyanebben az értelemben: Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160, 38. pont).

108 — Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 121. és 126. pont), Hüls kontra Bizottság ítélet (C-199/92 P, EU:C:1999:358, 162. és 167. pont), és T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 51. pont), valamint a T-Mobile Netherlands és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-8/08, EU:C:2009:110, 75. pont).

109 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 29. és 30. pont); ugyanebben az értelemben: Football Association Premier League és társai ítélet (C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 135. pont), Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160, 34. pont), és CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49–52. pont és az 57. pont vége).

110 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 38. pont), és GlaxoSmithKline Services kontra Bizottság ítélet (C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P és C-519/06 P, EU:C:2009:610, 63. pont).

111 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 36–39. pont).

kell közvetlen kapcsolatnak fennállnia a megosztott információk és a nagykereskedelmi árak között sem. A versenyellenes cél megállapításához sokkal inkább elegendő, ha a versenytársak között az árpolitikájuk vagy – általánosabban – a piaci magatartásuk szempontjából releváns tényezőkkel kapcsolatos információcserére kerül sor.¹¹²

216. A jelen ügyben pontosan ez a helyzet.

217. A Törvényszék rendkívül részletes megállapításai szerint, amelyekkel szemben a Weichert nem emel elferdítéssel kapcsolatos kifogást, a részt vevő vállalkozások a jelen ügyben árképzést megelőző kétoldalú megbeszéléseket folytattak, melyek során megvitatták referenciaárait és bizonyos ártendenciákat.¹¹³ A Weichert azon teljes mértékben bizonyítatlan állítása, hogy az információcsere csak a piacon uralkodó általános feltételekre terjedt ki, a részt vevő vállalkozások egyedi árcélkitűzéseire azonban nem, nincs összhangban a Törvényszék által megállapított tényállással, és ezért a jelen fellebbezési eljárásban – elferdítéssel kapcsolatos kifogás hiányában – irreleváns.

218. Szintén a Törvényszék – egyébként nem utolsósorban a Weichert saját észrevételein alapuló – megállapításai szerint a referenciaárak jelentőséggel bírtak az érintett piac szempontjából.¹¹⁴ A banánimportőrök említett referenciaáraitól a jelen ügyben különösen legalábbis jelzések, tendenciák és/vagy útmutatások voltak leszűrhetők a piac számára a banánárak tervezett alakulását illetően; egyébként bizonyos tranzakciók esetében szerződéses árazási formula alkalmazásával az árak közvetlenül a referenciaárra támaszkodtak.¹¹⁵

219. Hozzáteszem, hogy vállalkozói szemszögből kevés értelme lenne egyáltalán referenciaárakat megállapítani és azok alakulásáról a versenytársakkal eszmecserét folytatni, ha a saját referenciaárak és a versenytársak referenciaáraitól szerzett információk nem befolyásolnák az adott vállalkozások jövőbeni piaci magatartását és az általuk ténylegesen alkalmazott árakat.

220. A Törvényszék ezért – a konkrét piac sajátos körülményeinek és a Weichert által felhozott érveknek a rendkívül alapos megvitatását követően – helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a részt vevő vállalkozások között folytatott információcsere versenyellenes célú volt.¹¹⁶

221. Az ilyen, árak szempontjából releváns tényezőkkel kapcsolatos, versenytársak közötti információcsere ugyanis nyilvánvalóan ellentmond a vállalkozások piaci magatartására a hatékony verseny rendszerében jellemző önállósági követelménynek.¹¹⁷ Az tehát – anélkül, hogy további magyarázatra lenne szükség – már önmagában elegendő károsági fokot mutat a verseny tekintetében, és már jellegénél fogva úgy tekinthető, hogy káros a rendes verseny megfelelő működésére.¹¹⁸

222. A jelen ügy ebben alapvetően eltér a Weichert által hivatkozott Asnef-Equifax-ügytől,¹¹⁹ amelynek tárgya a hitellel kapcsolatos információk cseréjének spanyol rendszere volt. A kölcsönbe vevők fizetőképességével kapcsolatos információcsere ugyanis – akárcsak az Asnef-Equifax-ügyben – elsősorban a piac működőképességének fokozását és minden hitelező számára azonos versenyfeltételek

112 — Ebben az értelemben: Suiker Unie és társai kontra Bizottság ítélet (40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 és 114/73, EU:C:1975:174, 173. pont), Deere kontra Bizottság ítélet (C-7/95 P, EU:C:1998:256, 86. pont), és T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 32. pont).

113 — Lásd különösen a megtámadott ítélet 17–20., 583–585. és 788. pontját, valamint a vitatott határozat (51)–(57) preambulumbekzdését.

114 — A megtámadott ítélet 450–562. pontja; lásd továbbá a megtámadott ítélet 850–852. pontját, amely pontok a Weichert saját észrevételeire hivatkoznak.

115 — A megtámadott ítélet 21., 553. és 583. pontja, valamint a vitatott határozat (115) preambulumbekzdése.

116 — Lásd különösen a megtámadott ítélet 585. pontját.

117 — Az önállósági követelményhez lásd többek között: Suiker Unie és társai kontra Bizottság ítélet (40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 és 114/73, EU:C:1975:174, 173. pont), Deere kontra Bizottság ítélet (C-7/95 P, EU:C:1998:256, 86. és 87. pont), és T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 32. és 33. pont).

118 — E kritériumokhoz lásd még egyszer: a közelmúltban hozott CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, különösen az 50. és 57. pont).

119 — Asnef-Equifax és Administración del Estado ítélet (C-238/05, EU:C:2006:734).

megteremtését szolgálja anélkül, hogy valamely piaci szereplő ennek során bármilyen módon felfedné versenytársai előtt azokat a feltételeket, amelyeket ügyfelei számára szándékozik felkínálni. Pontosan ennek ellenkezőjét idézi elő a jelen ügyben szóban forgó információcsere, amely lényegében a jövőbeni referenciaárak és ártendenciák megállapítása szempontjából releváns tényezőkre vonatkozik: az említett információcsere keretében a részt vevő vállalkozások – legalábbis részben – feltárják versenytársaik előtt tervezett piaci magatartásukat és a jövőbeni árcélkitűzéseikkel kapcsolatos érzékeny adatokat. Ez teljesen nyilvánvalóan alkalmas arra, hogy megszüntesse a bizonytalanságot az érintett vállalkozások tervezett magatartását illetően, és olyan versenyfeltételeket teremtsen, amelyek nem felelnek meg a szóban forgó piacon szokásos feltételeknek.

223. Minderre tekintettel el kell utasítani a Weichertnek az információcsere jellegével és tárgyával kapcsolatos kritikáját.

– Az információcsere gyakoriságáról és rendszerességéről

224. A Weichert további kifogása a Dole-lal folytatott információcseréjének gyakoriságára és rendszerességére vonatkozik. A Weichert hangsúlyozza, hogy ennek során „csak” körülbelül évi 20–25 alkalommal került sor árképzést megelőző kétoldali megbeszélésekre, a referenciaárakat viszont minden héten meghatározták. Ezenkívül „csak ritkán” tárgyaltak „általánosságban a referenciaárak lehetséges jövőbeni alakulásáról”.

225. Még ha nehezen vitathatónak tűnik is számomra, hogy egy évi 20–25 alkalommal sorra kerülő információcserét figyelemreméltó rendszeresség és gyakoriság jellemez, a jelen fellebbezési eljárás, amelynek tárgyát kizárólag jogkérdések képezik, aligha nyújt megfelelő keretet a számháborúhoz, amely végül a tényállás újraértékelésére vezetne.

226. Kevéssé célravezető ezzel összefüggésben a Weichert azon érve is, hogy jóllehet a referenciaárakat hetente határozták meg, de nem minden héten került sor az árak szempontjából releváns tényezőkkel kapcsolatos információcsere. Ugyanis, még ha helytálló lenne is az az állítás, hogy a referenciaárak meghatározásának és az információcserének a ritmusa nem tökéletesen volt szinkronban, ez mit sem változtat a versenyellenes célú információcsere megtörténésén.

227. Eltérően ugyanis attól, ahogyan a Weichert vélekedni tűnik, a versenyellenes célú információcsere megállapítása nem függ attól, hogy bizonyítást nyer a részt vevő vállalkozások közötti gyakori és rendszeres – akár heti – információcsere. Az ítélkezési gyakorlat szerint már egyetlen információcsere is a jogsértés megállapításának és bírság kiszabásának alapjául szolgálhat, ha az érintett vállalkozások aktívak maradtak a piacon ezen információcserét követően.¹²⁰

228. A Dole-lal folytatott információcseréjének gyakoriságára és rendszerességére vonatkozó vizsgálatnak a Törvényszék általi állítólagos elmulasztásával kapcsolatban a Weichert által megfogalmazott kritika tehát hatástalan.

c) Közbenső következtetés

229. Összefoglalva, a Weichert érvelése nem alkalmas arra, hogy megdöntse a szóban forgó információcserének az EK 81. cikk által tiltott versenyellenes célú összehangolt magatartásként történő, a Törvényszék által elvégzett jogi minősítését. Tehát a C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezés második jogalapját is el kell utasítani.

120 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 58. és 59. pont); lásd továbbá: Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 121. pont) és Hüls kontra Bizottság ítélet (C-199/92 P, EU:C:1999:358, 162. pont); lásd kiegészítésképpen: T-Mobile Netherlands és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-8/08, EU:C:2009:110, 97–107. pont).

3. A C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatos összefoglalás

230. Mivel a Weichert által hivatkozott jogalapok mindegyike hatástalan, a Weichert C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezését el kell utasítani.

D – A Bizottság C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéséről

231. Teljesen nyilvánvaló, hogy a Bizottság sem volt elégedett a megtámadott ítélettel. A C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésének tárgya annak kérdése, hogy jogi szempontból milyen feltételek mellett kötelező enyhítő körülményként figyelembe venni a vállalkozás Bizottsággal való közigazgatási eljárásbeli együttműködését a bírság összegének kiszámításakor.

1. Első jogalap: a Bizottság információkéréseinek megválaszolásáról mint a bírságcsökkentés alapjáról

232. Első jogalapjával a Bizottság a megtámadott ítélet 840–853. pontját kifogásolja. Az ítélet e részében a Törvényszék – többek között a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján – a Del Montéra és a Weichertre egyetemlegesen kiszabott bírság összegének csökkentését vélte szükségesnek, mégpedig a Weichert közigazgatási eljárásbeli önkéntes információszolgáltatásának elismeréseként.¹²¹ A Bizottság téves jogalkalmazásnak véli ezen eljárasmódot, és lényegében azzal érvel, hogy a Weichert csak az információkérések megválaszolására vonatkozó kötelezettségét teljesítette. A Del Monte és a Weichert ezzel szemben arra hivatkozik, hogy ilyen kötelezettség nem állt fenn, és a Weichert általi információszolgáltatás önkéntes volt.

233. Úgy tűnik számomra, hogy a felek között ezen első jogalap keretében fennálló elkeseredett vita részben bizonyos, az *önkéntesség*, az *együttműködés* és az *önvádra kötelezés* tilalmának fogalma körüli fogalomzavarral magyarázható a közigazgatási eljárásban történő információszolgáltatással összefüggésben. E fogalomzavar részben már a megtámadott ítéletben felmerült, és most a Bizottság fellebbezésével folytatódik.

234. Először is nyilvánvaló, hogy a Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a vállalkozásokat vagy vállalkozások társulásait felkérje egy feltételezhető kartelltevékenység felderítéséhez szükséges minden információ benyújtására. A Bizottság e célból szabad mérlegelése szerint vagy egyszerű információkérés, vagy formális határozat útján járhat el (az 1/2003 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése).

235. Csak a formális határozat útján kért információkat kötelező benyújtani, az egyszerű információkérés megválaszolása azonban önkéntes.¹²² E kijelentés beigazolódik, ha szemügyre vesszük az információszolgáltatás elmulasztásának szankcióit: azok csak a formális határozat útján kért információk tekintetében vannak előírva, az egyszerű információkérésre azonban nem vonatkoznak;¹²³ csak a téves vagy félrevezető információt szolgáltatását fenyegeti mindkét esetben bírság.¹²⁴ Az 1/2003 rendelet így módon kényes egyensúlyt teremt a bizottsági vizsgálatok hatékonysága és az érintett vállalkozások és vállalkozástársulások megfelelő védelme között.

121 — Lásd különösen a megtámadott ítélet 853. pontját.

122 — Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P és C-254/99 P, EU:C:2002:582, 279. pont).

123 — Az 1/2003 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 24. cikke (1) bekezdésének d) pontja.

124 — Az 1/2003 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja.

236. Egyáltalán nem kétséges, hogy a Weichertet a jelen ügyben nem az 1/2003 rendelet 18. cikkének (3) bekezdése értelmében vett formális határozat útján kérték az információs szolgáltatásra, hanem csak informálisan, az említett rendelet 18. cikkének (2) bekezdése szerinti egyszerű információkérés útján.¹²⁵ A Bizottság látszólagos véleményétől eltérően tehát leszögezhető, hogy a Weichert a közigazgatási eljárásban az információkérés megválaszolásával nem valamiféle jogi kötelezettséget teljesített, hanem minden információs szolgáltatása *önkéntes* volt.

237. Ezen önkéntességből semmiképpen nem következik azonban szükségszerűen és automatikusan, hogy a jelen ügyben alkalmazandó lett volna az engedékenységi közlemény.

238. Ugyanis, még ha abból indulunk is ki, hogy a Weichert általi információs szolgáltatás, ahogyan azt a Törvényszék megállapítja, nemcsak önkéntes volt, hanem a szolgáltatott információk ezen túlmenően különös jelentőséggel is bírtak a közigazgatási eljárás szempontjából,¹²⁶ és megkönnyítették a Bizottság számára a jogsértés létezésének megállapítását,¹²⁷ mindez még nem szolgál felvilágosítással arról, hogy a Bizottsággal való tényleges *együttműködés aktusáról* volt-e szó, amelyért a Weichertet az engedékenységi közlemény alapján a bírságának csökkentésével kellett volna jutalmazni.

239. Sokkal inkább emlékeztetni kell arra, hogy a bírság engedékenységi közlemény alapján történő csökkentése csak abban az esetben igazolt, ha a szolgáltatott információk és általában véve az érintett vállalkozás magatartása alapján a vállalkozás részéről a Bizottsággal való tényleges együttműködés állapítható meg. Másképpen közelítve, az érintett vállalkozás közigazgatási eljárásbeli magatartásának tehát a valódi együttműködés szellemiségéről kell tanúskodnia.¹²⁸

240. Elhibázott lenne minden esetben az együttműködés ilyen szellemiségéről beszélni már akkor, ha a vállalkozás megfelelően választ ad a Bizottság minden információkérésére. A Bizottság konkrét – akár egyszerű információkérés formájában közölt és így jogilag nem kötelező – kérelmeinek pusztá megválaszolásával ugyanis a vállalkozás csak azt teszi, amit a közigazgatási eljárásban egyébként is elvárnak tőle, és ami egy ésszerűen eljáró fél szokásos magatartásának felel meg.¹²⁹

241. Az, hogy a vállalkozás nem hátráltatja a közigazgatási eljárást, még nem méltó jutalomra. A vállalkozás ugyanis ezáltal csak azon súlyosító körülmények felmerülését hárítja el, amelyek adott esetben a rá kiszabandó bírság növelését indokolhatnák.¹³⁰ Az ilyen súlyosító körülmények hiánya még korántsem enged arra következtetni, hogy enyhítő körülmények állnak fenn. Aki enyhítő körülményeket kíván élvezni, annak többe kell tennie annál, mint hogy az eljárás bármely résztvevőjétől ésszerűen elvárható szokásos magatartást tanúsítja. Magától kell minden lapját kiterítenie.

242. Amint azt a Bizottság ezenkívül helyesen hangsúlyozza, egyáltalán nem felel meg az engedékenységi közleményben rögzített engedékenységi program céljának, hogy a kartell minden résztvevője eleve bírságcsökkentésben részesülhessen, mielőtt bizonyítékokat vagy egyébként hasznos információkat szolgáltatott a Bizottság számára annak kérésére a jogsértés megállapítására tekintettel.

125 — A megtámadott ítélet 838. pontja és a vitatott határozat (46) preambulumbekkezdése.

126 — A megtámadott ítélet 852. pontja.

127 — A megtámadott ítélet 855. pontja.

128 — Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 395. és 396. pont), és Schenker és társai ítélet (C-681/11, EU:C:2013:404, 48. pont).

129 — Ebben az értelemben továbbá: AOI kontra Bizottság ítélet (C-668/11 P, EU:C:2013:614) 78. pontja, amely mindazonáltal – véleményem szerint helytelenül – az egyszerű információkérések megválaszolásának elsőfokú eljárásban megállapított *jogi kötelezettségére* hivatkozik (lásd: Agroexpansión kontra Bizottság ítélet, T-38/05, EU:T:2011:585, 268. pont).

130 — E súlyosító körülményhez lásd az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatás (HL 2006. C 210., 2. o.; a továbbiakban: 2006. évi iránymutatás) 28. pontjának második francia bekezdését.

243. Máskülönben az engedékenységi program alkalmazása, amelynek az ítélkezési gyakorlat szerint kifejezetten kivételesnek kell maradnia,¹³¹ éppen főszabállyá válna, és a nyújtandó bírságcsökkentések száma inflációszerű növekedésnek indulna.

244. Ha a vállalkozás akkor is részesülhetne a bírságcsökkentés előnyeiben, ha információkat és bizonyítékokat tart vissza addig, amíg a Bizottság nem kéri azokat konkrét információkérésekkel, akkor ezen túlmenően jelentős mértékben csökkenne az engedékenységi program ösztönző hatása. Ebben az esetben eljárástaktikai és mindenekelőtt gazdasági szempontból kifizetődő lenne a vállalkozások számára kiváráó és akár passzív magatartást tanúsítani, mintsem azonnal visszatérni a törvényesség talajára, valamint a Bizottságot saját kezdeményezésre mielőbb és teljes körűen ellátni a tényállással kapcsolatos információkkal és bizonyítékokkal. Ez rossz szolgálatot tenne az európai versenyszabályok – a Szerződések egyik alapvető célkitűzését képező – hatékony érvényesülésének.¹³²

245. Azt, hogy a vállalkozás közigazgatási eljárásban tanúsított pusztán kiváráó és passzív magatartása nem képezhet enyhítő körülményt, a 2006. évi iránymutatással való összevetés is jól szemlélteti, amely a Bizottsággal való *hatékony* együttműködést kíván meg.¹³³ Nincsenek arra utaló jelek, hogy a vállalkozások Bizottsággal való együttműködésének minőségével szemben támasztott követelmények alacsonyabbak lennének az engedékenységi közleményben rögzített engedékenységi program keretében, mint a bírságok kiszámítására vonatkozó, a 2006. évi iránymutatásban rögzített általános szabályok alkalmazási körében.

246. Minderre tekintettel csak akkor indokolt a bírság engedékenységi közlemény szerinti csökkentése, ha a vállalkozás kérés nélkül látja el a Bizottságot információkkal. Másképpen kifejezve, a Bizottsággal való együttműködésnek *nemcsak önkéntesnek, hanem spontánnak is* kell lennie.¹³⁴

247. A Törvényszék tehát tévesen alkalmazta a jogot akkor, amikor a megtámadott ítélet 840–853. pontjában abból indult ki, hogy már az 1/2003 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése szerinti egyszerű információkérés önkéntes megválaszolása is indokoltá teszi a bírságnak a 2002. évi engedékenységi közlemény 20–23. pontja értelmében vett csökkentését.

248. Az, hogy a jelen ügyben a Bizottság és a Weichert között nem kimondottan az együttműködés szellemisége uralkodott, egyébként nemcsak a Bizottság részére történő spontán információszolgáltatás hiányából derül ki, hanem emellett a Törvényszék azon megállapításából is, hogy a Weichert a közigazgatási eljárás folyamán mindvégig tagadta, hogy bármiféle jogsértés történt volna.¹³⁵ Önmagában e két szempont – egyrészt a spontán információszolgáltatás hiánya, másrészt a jogsértés kitartó tagadása – bármelyike kategorikusan kizárja a 2002. évi engedékenységi közlemény 20–23. pontjának alkalmazását.

131 — Ebben az értelemben: Schenker és társai ítélet (C-681/11, EU:C:2013:404, 49. pont), jöllehet a bírság alóli mentességre vagy kiszabásának mellőzésére vonatkozóan.

132 — A versenyszabályoknak a belső piac működésében betöltött jelentőségéről lásd: Eco Swiss ítélet (C-126/97, EU:C:1999:269, 36. pont), valamint – a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően fennálló jogi helyzet vonatkozásában – TeliaSonera-ítélet (C-52/09, EU:C:2011:83, 20. pont) és Bizottság kontra Olaszország ítélet (C-496/09, EU:C:2011:740, 60. pont). Az EK 81. és az EK 82. cikk (jelenleg EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk) hatékony érvényesülésének szükségességét a közelmúltban például az X BV ítélet (C-429/07, EU:C:2009:359, 33–35. pont), a VEBIC-ítélet (C-439/08, EU:C:2010:739, 59. pont), a Pfeiderer-ítélet (C-360/09, EU:C:2011:389, 19. pont), és a Schenker és társai ítélet (C-681/11, EU:C:2013:404, 46. pont) hangsúlyozta.

133 — A 2006. évi iránymutatás 29. pontjának negyedik francia bekezdése.

134 — Csak a teljesség kedvéért említ meg, hogy spontán információszolgáltatásra a Bizottság információkérésére adott válaszban is sor kerülhet, amennyiben az túlterjeszkedik az információkérésben feltett kérdések, illetve kért dokumentumok tárgyán.

135 — A megtámadott ítélet 855. pontja.

249. Önmagában az a körülmény, hogy a Törvényszék a Del Montéra és a Weichertre kiszabott bírság általa kimondott csökkentésének indokolását az engedékenységi közlemény téves értelmezésére alapozta, elismerten nem feltétlenül eredményezi a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését.¹³⁶ Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az említett közlemény csak a Bizottság mint versenyhatóság annak idején alkalmazott gyakorlatát rögzíti, amelynek közzétételével a Bizottság anélkül vállalt magára kötelezettséget, hogy a közlemény ezáltal jogi norma jelleget nyert volna.¹³⁷ Semmi nem akadályozza a Törvényszéket abban, hogy saját korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlásakor (az 1/2003 rendelet 31. cikkével összefüggésben értelmezett EUMSZ 261. cikk) más szempontokat vegyen alapul, és adott esetben nagyobb arányú csökkentésekről határozzon.¹³⁸

250. Ennek az EUMSZ 261. cikk szerinti jogkörnek a Törvényszék általi gyakorlását a Bíróság csak nyilvánvaló hibák tekintetében vizsgálja felül.¹³⁹ Egyrészt akkor beszélhetünk ilyen hibáról, ha a Törvényszék tévesen ítélte meg az EUMSZ 261. cikk szerinti jogköreinek terjedelmét,¹⁴⁰ másrészt ha nem foglalkozott átfogóan minden releváns szemponttal,¹⁴¹ harmadrészt pedig ha helytelen jogi kritériumokat vett alapul,¹⁴² nem utolsósorban az egyenlő bánásmód¹⁴³ és az arányosság¹⁴⁴ elvére tekintettel.

251. A jelen ügy e kategóriák közül a másodikba tartozik: a Törvényszék az EUMSZ 261. cikk szerinti jogkörének gyakorlásakor nem foglalkozott átfogóan minden releváns szemponttal. Egyrészt – mint már megjegyeztem – figyelmen kívül hagyta a csupán önkéntes együttműködés és a spontán együttműködés közötti különbséget.¹⁴⁵ Másrészt nem foglalkozott azokkal a káros hatásokkal, amelyeket a bírságok önkéntes, de nem spontán együttműködés ellenében történő csökkentésének uniós bíróság által kialakított gyakorlata az engedékenységi program működésére és – általánosabban – a versenyszabályok hatékony érvényesülésére gyakorolhat.¹⁴⁶

252. A Bizottság első jogalapjának tehát helyt kell adni.

136 — Ebben az értelemben: Lestelle kontra Bizottság ítélet (C-30/91 P, EU:C:1992:252, 28. pont), FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-120/06 P és C-121/06 P, EU:C:2008:476, 187. pont), és MasterCard és társai kontra Bizottság ítélet (C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 170. pont).

137 — Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 209–211. pont), KME és társai kontra Bizottság ítélet (C-272/09 P, EU:C:2011:810, 100. pont), és Ziegler kontra Bizottság ítélet (C-439/11 P, EU:C:2013:513, 60. pont).

138 — A ThyssenKrupp kontra Bizottság ítélet (C-65/02 P és C-73/02 P, EU:C:2005:454) 51. és 54. pontja úgy értelmezhető, hogy a bírság már akkor is csökkenthető, ha az érintett vállalkozás pusztán nem tagadta azokat a fő tényállási elemeket, amelyekre a Bizottság a kifogásait alapozta. Mindazonáltal rá kell mutatni arra, hogy a Bíróság ezzel csak a 2002. évi engedékenységi közlemény egyik előzményének tekintendő szabályozás értelmezésével kapcsolatban foglalt állást, azzal kapcsolatban azonban nem, hogy az EUMSZ 261. cikk szerinti teljes körű bírósági mérlegelési jogkör gyakorlása keretében mi tűnik megfelelőnek.

139 — Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 365. pont).

140 — Lásd e tekintetben: Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-105/04 P, EU:C:2005:751, 137. pont), és Schindler Holding és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom (C-501/11 P, EU:C:2013:248, 190. pont); ugyanebben az értelemben: Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 155. és 156. pont), és a Kone és társai kontra Bizottság ítélet (C-510/11 P, EU:C:2013:696, 40. és 42. pont).

141 — Baustahlgewebe kontra Bizottság ítélet (C-185/95 P, EU:C:1998:608, 128. pont), Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244. és 303. pont), és Papierfabrik August Koehler és társai kontra Bizottság ítélet (C-322/07 P, C-327/07 P és C-338/07 P, EU:C:2009:500, 125. pont).

142 — Baustahlgewebe kontra Bizottság ítélet (C-185/95 P, EU:C:1998:608, 128. pont), Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244. és 303. pont), és Papierfabrik August Koehler és társai kontra Bizottság ítélet (C-322/07 P, C-327/07 P és C-338/07 P, EU:C:2009:500, 125. pont).

143 — Weig kontra Bizottság ítélet (C-280/98 P, EU:C:2000:627, 63. és 68. pont) és Sarrió kontra Bizottság ítélet (C-291/98 P, EU:C:2000:631, 97. és 99. pont).

144 — E.ON Energie kontra Bizottság ítélet (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 126. pont), és Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet (C-501/11 P, EU:C:2013:522, 165. pont).

145 — Lásd a jelen indítvány fenti 237–241. és 246. pontját.

146 — Lásd a jelen indítvány fenti 242–245. pontját.

2. Második jogalap: a gazdasági egység mint az enyhítő körülmények leányvállalatáról anyavállalatra történő kiterjesztésének feltétele

253. Második jogalapját a Bizottság csak másodlagosan hozza fel arra az esetre, ha első jogalapját elutasítanák. Jóllehet fent azt javaslom, hogy a Bíróság adjon helyt az első jogalapnak,¹⁴⁷ a következőkben a teljesség kedvéért röviden a második jogalappal is foglalkozom.

254. A Bizottság a jog téves alkalmazását és az indokolás hiányát rója fel a Törvényszéknek, mert a közigazgatási eljárásbeli együttműködésért a Weichert számára biztosított bírságcsökkentést a Del Montéra is kiterjesztette, anélkül hogy megvizsgálta volna, hogy a Del Monte és a Weichert még egy és ugyanazon vállalkozás részét képezte-e.

a) Elfogadhatóság

255. A Del Monte elfogadhatatlannak véli a Bizottság e második jogalapját, mivel a Bizottság sem a vitatott határozatban, sem az elsőfokú bírósági eljárásban nem érvelt azzal, hogy a Del Montét és a Weichertet külön-külön kell vizsgálni a bírság összege szempontjából.

256. E kifogásnak helyt kell adni.

257. Jóllehet nem eshet a Bizottság hátrányára, hogy a vitatott határozat nem tartalmaz a szóban forgó kérdéssel kapcsolatos megállapításokat. A Bizottság ugyanis az említett határozatban csak a 2000-től 2002-ig terjedő időszakban történt eseményekkel kapcsolatban csökkentette a bírságokat. Mivel a Bizottság a Del Montét és a Weichertet ezen időszak tekintetében még egyetlen vállalkozásnak tekintette, előtte nem merült fel az egyik és a másik társaságot eltérő összegben terhelő bírság szóban forgó problémája.

258. A Bizottság azonban legkésőbb az elsőfokú bírósági eljárásban előadhatta volna érvét, és elő kellett volna adnia azt. A Del Monte az említett eljárásban a bírság csökkentését kérte a Weichert Bizottsággal való közigazgatási eljárásbeli együttműködésének ellentételezéseként. E jogalapra adott válaszában a Bizottság érvelhetett volna azzal, hogy a Del Monte és a Weichert 2002 után, különösen a közigazgatási eljárás folyamán, már nem alkotott egyetlen egységes vállalkozást, és a Del Monte ezért nem jutalmazható a Weichert Bizottsággal való esetleges együttműködéséért.

259. E körülmények között tehát csak nehezen lehet azzal érvelni, hogy a Bizottság olyan jogalapot hoz fel a jelen ügyben, amely magából a megtámadott ítéletből következik, és ennél fogva szükségszerűen elfogadhatónak kell lennie.¹⁴⁸ Ez annál inkább így van, mivel a Törvényszék az állandó ítélkezési gyakorlat szerint¹⁴⁹ különösen nem volt köteles korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva (az 1/2003 rendelet 31. cikkével összefüggésben értelmezett EUMSZ 261. cikk) hivatalból újból megvizsgálni az ügy összes iratát, és ennek során a Bizottság által ehelyütt felvetett problémához hasonló problémákkal foglalkozni.

260. Ha lehetővé tennénk a Bizottság számára, hogy az említett problémát először a fellebbezési eljárás szakaszában vesse fel, akkor a Törvényszék által eldöntött jogvitán túlterjedő jogvitával fordulhatna a Bírósághoz. Ez a fellebbezési eljárásban elfogadhatatlan.¹⁵⁰

147 — Lásd a jelen indítvány fenti 252. pontját.

148 — Lásd e tekintetben: Bizottság kontra Siemens Österreich és társai ítélet (C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 100–102. pont), és FLS Plast kontra Bizottság ítélet (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 48. pont).

149 — Chalkor kontra Bizottság ítélet (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 66. pont), Kone és társai kontra Bizottság ítélet (C-510/11 P, EU:C:2013:696, 32. pont), valamint Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 55. pont).

150 — Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 165. pont), Svédország kontra API és Bizottság ítélet (C-514/07 P, C-528/07 P és C-532/07 P, EU:C:2010:541, 126. pont), és Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 99. pont).

b) Megalapozottság

261. Arra az esetre, ha a Bíróság mindazonáltal elfogadhatónak tekinti a Bizottság második jogalapját, kiegészítésképpen hozzáteszem, hogy a Bizottság által emelt kifogás tartalmilag helytálló lenne.

262. Ahogyan azt a Bíróság csak nemrég megállapította, a bírság összegének csökkentése, amellyel a kartell valamely résztvevőjének a Bizottsággal való közigazgatási eljárásbeli együttműködését jutalmazták, nem terjeszthető ki az olyan társaságra, amely a jogsértés időszakának egészében vagy egy részében az előbbi vállalkozásból álló gazdasági egység részét képezte, ám amely már kivált e gazdasági egységből, amikor az említett vállalkozás együttműködött a Bizottsággal.¹⁵¹

263. Eltérvően attól, ahogyan a Del Monte és a Weichert vélekedni tűnnek, az anyavállalatnak a meghatározó befolyása alatt álló leányvállalat kartelltevékenységéért való egyetemleges felelőssége nem korlátozható egy tisztán járulékos viszonyra, mint például a kezesség esetében. Jóllehet a Bíróság az anyavállalat felelősségét „származékos[ként] és járulékos[ként]” jellemezte annyiban, amennyiben egy jogsértés fennállásáról és annak időtartamáról van szó.¹⁵² Ettől eltekintve azonban az uniós jog nem tartalmaz olyan általános elvet, amely szerint az anyavállalatot sohasem lehet a leányvállalattal szemben kiszabott bírságnál magasabb összegű bírság megfizetésére kötelezni.¹⁵³

3. A C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéssel kapcsolatos összefoglalás

264. Összefoglalva, az első jogalap alapján teljes mértékben megalapozott tehát a Bizottság C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezése, és a megtámadott ítélet rendelkező része 1) pontjának hatályon kívül helyezését eredményezi (a Bíróság alapokmánya 61. cikke első bekezdésének első mondata). A második jogalap, amely tartalmi szempontból helytálló megállapításokat tartalmaz ugyan, de nem felel meg az elfogadhatóság követelményeinek, e körülmények között már nem bír jelentőséggel.

E – A Weichertnek és a Del Monténak a C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett két csatlakozó fellebbezéséről: az önvádra kötelezés tilalmának terjedelme

265. A Weichert és a Del Monte C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezései a megtámadott ítélet 839. pontját támadják, és mindkettő ugyanazt a jogi problémát veti fel: a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, mivel nem foglalkozott annak kérdésével, hogy a Bizottság Weicherthez intézett információkérései összhangban voltak-e az önvádra kötelezés tilalmával (*nemo tenetur se ipsum accusare*)¹⁵⁴.

266. E kifogást mindkét csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél csak arra az esetre fogalmazza meg, ha a Bíróság elfogadja a Bizottság fellebbezésében szereplő tézist, és a Weichertnek az 1/2003 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése értelmében vett egyszerű információkérések megválaszolására vonatkozó jogi kötelezettségéből indul ki.

151 — FLS Plast kontra Bizottság ítélet (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 85. pont); ugyanebben az értelemben már: FLSmidth kontra Bizottság ítélet (C-238/12 P, EU:C:2014:284, 85. pont).

152 — Bizottság kontra Tomkins ítélet (C-286/11 P, EU:C:2013:29, 38. és 39. pont).

153 — FLS Plast kontra Bizottság ítélet (C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 107. pont).

154 — Orkem kontra Bizottság ítélet (374/87, EU:C:1989:387, 28–35. pont), Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 62–65. pont), és Bizottság kontra SGL Carbon ítélet (C-301/04 P, EU:C:2006:432, 40–49. pont).

267. Mint már kifejtettem,¹⁵⁵ a Weichert közigazgatási eljárásbeli magatartása ugyan nem volt elegendő ahhoz, hogy azt enyhítő körülményként lehessen értékelni, és indokoltta tegye az engedékenységi közlemény értelmében vett bírságcsökkentést. Ettől teljesen függetlenül azonban a Weichert *önként* válaszolt a Bizottság információkéréseire; az 1/2003 rendelet 18. cikkének (3) bekezdése értelmében vett határozat hiányában a Weichert *nem volt köteles* a Bizottság által kért információk benyújtására. A Bizottság egyszerű információkérései ugyanezen okból eleve nem voltak alkalmasak arra, hogy a Weichertet önvádra kötelezzék.¹⁵⁶

268. A C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett két csatlakozó fellebbezés ezért tárgytalan, és azokról nem szükséges határozni.

V – A bírság újbóli megállapítása

269. Az előzőekben kifejtettekből az következik, hogy csak a Bizottság C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésének adható hely. A megtámadott ítélet 1) pontjának e fellebbezés nyomán általam javasolt hatályon kívül helyezése¹⁵⁷ azzal jár, hogy újból határozni kell a Del Montéra és a Weichertre a vitatott határozat 2. cikkének c) pontjában egyetemlegesen kiszabott bírság összegéről.

270. A feleknek e tekintetben a Törvényszék előtti elsőfokú eljárásban és a jelen fellebbezési eljárásban is alkalmuk nyílt arra, hogy álláspontjaikat valamennyi releváns szempont kapcsán kifejtse. A tényállás sem igényel további tisztázást. A per állása tehát megengedi a határozathozatalt (a Bíróság alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata).

271. A Bíróság az ügy érdemében való eldöntéséhez való joga körében – az 1/2003 rendelet 31. cikkével összefüggésben értelmezett EUMSZ 261. cikkben biztosított – korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkezik. A bírságot tehát szabad mérlegelése szerint újból megállapíthatja.¹⁵⁸

272. A megtámadott ítéletben tetten érhető, megállapított téves jogalkalmazás kijavításához a Weichert közigazgatási eljárás folyamán tanúsított együttműködése miatt a Törvényszék által biztosított 10%-os bírságcsökkentést¹⁵⁹ vissza kell vonni.

273. Az is elképzelhető lehet ezenkívül, hogy a jogsértésnek a közigazgatási eljárás folyamán a Weichert által történt kitartó tagadása miatt¹⁶⁰ növelni kell a bírság összegét. A korlátlan felülvizsgálati jogkör főszabály szerint erre is lehetőséget nyújt,¹⁶¹ különösen nem áll fenn sem az elsőfokú, sem a fellebbezési eljárásban a *reformatio in peius* tilalma; az uniós bíróságok a felek kérelmeihez sincsenek kötve a bírság összege tekintetében, amíg az eljárás megsemmisítés iránti keresetben és fellebbezésben vagy fellebbezésekben meghatározott tárgyának keretei között maradnak.

155 — Lásd e tekintetben a Bizottság által a C-294/13. P. sz. ügyben felhozott első jogalappal kapcsolatos megállapításaimat (a jelen indítvány 232–252. pontja).

156 — Lásd ebben az értelemben: Dalmine kontra Bizottság ítélet (C-407/04 P, EU:C:2007:53, 34. és 35. pont), és Erste Group Bank és társai kontra Bizottság ítélet (C-125/07 P, C-133/07 P és C-137/07 P, EU:C:2009:576, 271. és 272. pont).

157 — Lásd a jelen indítvány fenti 264. pontját.

158 — Lásd e tekintetben: Bizottság kontra Anic Participazioni ítélet (C-49/92 P, EU:C:1999:356, 218. pont) és Bizottság kontra Verhuizingen Coppens ítélet (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 79. pont).

159 — A megtámadott ítélet 856. pontja.

160 — A megtámadott ítélet 855. pontja.

161 — Groupe Danone kontra Bizottság ítélet (C-3/06 P, EU:C:2007:88, 61. pont).

274. A jelen eljárásban mindazonáltal azt javaslom, hogy a Bíróság mellőzze a bírság összegének növelését. Ugyanis, még ha a Weichert kitartóan tagadta is a jogsértést, a Bizottság minden információkérésére mégis mindig megfelelően válaszolt. A vállalkozás terhére rótt magatartás jogellenességének egyszerű tagadása, ami az ártatlanság védelmére és a védelemhez való jogra tekintettel az eljárás minden résztvevőjét megilleti, nem indokolja a kiszabandó szankció különös súlyosbítását.

275. A Bíróság előtti tárgyaláson az eljárási felei is, akikkel az előzőekben említett minden szempontot megtárgyaltak, egybehangzóan ilyen értelemben nyilatkoztak. Különösen a Bizottság szállt síkra az ellen, hogy a jogsértés tagadását már önmagában súlyosító körülménynek tekintsék.

276. Az imént tárgyalt, a vállalkozások közigazgatási eljárásbeli magatartásának megfelelő értékelése körül forgó kérdésektől eltekintve a jelen ügyben nem látok olyan szempontokat, amelyek a Del Montéval és a Weicherttel szemben kiszabott bírság téves kiszámítására, aránytalanságára vagy egyszerűen annak nem megfelelő voltára utalnának.

277. A konkrét eset összes körülményét – különösen a jogsértés jellegét, súlyát és időtartamát – újból mérlegelve a cselekménnyel és a bűnösséggel arányosnak tűnik a 9,8 millió euró összegű bírság, minek körében fennmarad a Del Monte és a Weichert egyetemleges felelőssége.

VI – Költségek

278. Ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről (az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése).

279. Az eljárási szabályzat 184. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 138. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Del Monte és a Weichert – mind saját fellebbezésekben, mind csatlakozó fellebbezésekben vagy más felek fellebbezéseire vonatkozó válaszbeadványokban előterjesztett – kérelmeikkel pervesztesek lettek, maguk viselik saját költségeiket a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben, valamint ezen túlmenően a Bizottság teljes költségét mindkét ügyben, mégpedig ez utóbbit egyetemlegesen.¹⁶²

VII – Véggövetkeztetések

280. A fenti érvek alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a következőképpen határozzon:

- 1) A Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság ítélet (T-587/08, EU:T:2013:129) rendelkező részének 1) pontját helyezze hatályon kívül.
- 2) Az Európai Bizottság által a C(2008) 5955 végleges határozat 2. cikkének c) pontjában 2008. október 15-én kiszabott bírság összegét 9 800 000 euróban állapítsa meg.
- 3) A C-293/13. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezést és csatlakozó fellebbezést utasítsa el.
- 4) A C-294/13. P. sz. ügyben előterjesztett két csatlakozó fellebbezésről ne határozzon.

162 — Ebben az értelemben: D és Svédország kontra Tanács ítélet (C-122/99 P és C-125/99 P, EU:C:2001:304, 65. pont); D és a Svéd Királyság ebben az ügyben is két külön fellebbezést nyújtott be, és egyetemlegesen kötelezték őket a költségek viselésére.

- 5) A Fresh Del Monte Produce, Inc.-et és az Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert GmbH & Co. KG-t kötelezze a C-293/13. P. sz. ügyben és a C-294/13. P. sz. ügyben saját költségeik viselésére. Ezen túlmenően e társaságokat kötelezze az Európai Bizottság mindkét ügyben felmerült teljes költségének egyetemleges viselésére.